

Länsförsäkringar Fondförvaltning AB

Hållbarhetsrapport 2019

Länsförsäkringar

Innehåll

Hållbarhetsöversikt.....	3
Hållbarhet för oss	3
Hållbarhet i investeringsprocessen	3
Hållbarhetsrelaterade exkluderingskriterier.....	3
Hållbarhet i ägararbetet	4
Hållbarhets- och temafonder.....	4
Samarbeten kring investeringar	5
Fondredovisning.....	6
Länsförsäkringar Asienfond	6
Länsförsäkringar Balanserad Räntefond.....	7
Länsförsäkringar Bekväm Fond Balans	7
Länsförsäkringar Bekväm Fond Defensiv	8
Länsförsäkringar Bekväm Fond Potential	8
Länsförsäkringar Bekväm Fond Stabil	8
Länsförsäkringar Bekväm Fond Tillväxt	9
Länsförsäkringar Europa Aktiv.....	9
Länsförsäkringar Europa Indexnära.....	11
Länsförsäkringar Fastighet Europa	12
Länsförsäkringar Fastighetsfond.....	13
Länsförsäkringar FossilSmart	14
Länsförsäkringar Global Hållbar	16
Länsförsäkringar Global Indexnära	17
Länsförsäkringar Global Strategisk Ränta.....	19
Länsförsäkringar Hållbar Företagsobligation.....	19
Länsförsäkringar Japan Indexnära.....	20
Länsförsäkringar Kort Räntefond	20
Länsförsäkringar Lång Räntefond.....	21
Länsförsäkringar Mix	21
Länsförsäkringar Multistrategi.....	22
Länsförsäkringar Småbolag Sverige	23
Länsförsäkringar Sparmål 2015.....	24
Länsförsäkringar Sparmål 2020.....	24
Länsförsäkringar Sparmål 2025.....	24
Länsförsäkringar Sparmål 2030.....	24
Länsförsäkringar Sparmål 2035.....	25
Länsförsäkringar Sparmål 2040.....	25
Länsförsäkringar Sparmål 2045.....	25
Länsförsäkringar Sparmål 2050.....	26
Länsförsäkringar Sparmål 2055.....	26
Länsförsäkringar Sparmål 2060.....	26
Länsförsäkringar Sverige Aktiv	26
Länsförsäkringar Sverige Indexnära	29
Länsförsäkringar Tillväxtmarknad Aktiv.....	30
Länsförsäkringar Tillväxtmarknad Indexnära.....	31
Länsförsäkringar USA Aktiv.....	32
Länsförsäkringar USA Indexnära	34
Om koldioxidavtryck för investeringar	35
Metod och redovisning av koldioxidavtryck.....	35
Vill ni veta mer om vårt arbete	38
Kontaktuppgifter	38

Hållbarhetsöversikt

Den här rapporten beskriver vilka hållbarhetsaspekter vi tar hänsyn till i förvaltningen av våra fonder och hur de olika metoderna har använts inom respektive fond under året. Mer information om hållbarhetsarbetet för respektive fond finns i respektive fonds informationsbroschyr samt i fondernas årsberättelser som finns på vår webbplats lansforsakringar.se.

Hållbarhet för oss

Länsförsäkringar Fondförvaltning (Fondbolaget) är en del av Länsförsäkringar AB där en stor del av hållbarhetsarbetet bedrivs gemensamt för hela Länsförsäkringar AB. Fondbolaget förvaltar drygt 200 miljarder kronor fördelat i både aktiefonder och räntefonder. Via våra fonder görs investeringar i ett stort antal bolag över hela världen och det är vår övertygelse att det är bolag som jobbar integrerat med ekonomi, miljö och sociala frågor som kommer vara de bästa investeringarna över tid. Arbetet med ansvarsfulla investeringar utgår från de FN-stödda principerna för ansvarsfulla investeringar (PRI) som bland annat fokuserar på att integrera hållbarhet i investeringsanalyser samt vara en aktiv ägare.

Hållbarhet i investeringsprocessen

Majoriteten av Länsförsäkringars fonder förvaltas av externa förvaltare. Fondbolagets investeringsfilosofi bygger på att använda ledande förvaltare inom olika placeringsområden och förvaltningsstilar. Alla förvaltare utvärderas utifrån hur de arbetar med ansvarsfulla investeringar och vi följer kontinuerligt upp hur deras arbete utvecklas. Fondbolagets svenska aktie- och räntefonder förvaltas av egna förvaltare där hållbarhetsanalysen är en integrerad del i investeringsprocessen. Även vissa av Fondbolagets blandfonder samt en multistrategifond förvaltas internt.

Fondbolaget gör egna hållbarhetsanalyser och samlar in information från bolag genom ett standardiserat frågeformulär som kompletteras med egen analys av rapportering, uppföljande möten och extern analys när den finns tillgänglig. Bolagen får ett hållbarhetsbetyg enligt skalan icke godkänt till väl godkänt. Målet är att alla innehav i fonderna ska ha ett hållbarhetsbetyg och att majoriteten av innehaven i fonderna ska vara i bolag med betyget väl godkänt. Investeringar i bolag med sämre betyg kan göras förutsatt att bolaget förbättrar sitt arbete.

Hållbarhetsrelaterade exkluderingskriterier

I Länsförsäkringar Fondförvaltnings samtliga fonder tillämpas följande hållbarhetsrelaterade exkluderingskriterier för direktinvesteringar i aktier och företagsobligationer:

- bolag kopplade till allvarlig överträdelse av principer för ansvarsfullt företagande och underliggande konventioner där dialog med bolaget inte nått önskvärt resultat.
- bolag kopplade till kontroversiella vapen (kärnvapen, klusterbomber, antipersonella landminor, biologiska och kemiska vapen, utarmat uran samt vit fosfor).
- fossila bränslen: gruv- och energibolag vars omsättning från utvinning från förbränningskol överstiger fem procent, bolag vars omsättning av olja från oljesand överstiger fem procent, i förekommande fall bolag med betydande oljereserver och produktion där förutsättningarna för ett meningsfullt påverkansarbete med bolaget bedöms vara otillräckliga.
- bolag vars omsättning från tobaksproduktion överstiger fem procent.

Per 31 december 2019 hade Fondbolaget utslutit 11 stycken bolag som bryter mot exkluderingskriterierna för internationella konventioner, 39 stycken bolag som bryter mot kontroversiella vapen, 192 stycken bolag som bryter mot fossila bränslen och 16 stycken bolag som bryter mot tobak.

Hållbarhet i ägararbetet

Ägarstyrningsarbetet omfattas av bolagsdialoger kring hållbarhetsfrågor och ett aktivt deltagande i portföljbolagens valberedningar för att påverka styrelsesammansättningen samt röstning på bolagsstämmor. En långsiktig målsättning är att öka mångfalden i portföljbolagens styrelser vad gäller kön, ålder och bakgrund. Under stämposäsongen 2019 uppgick andelen kvinnliga styrelseledamöter till 38 procent i de bolag där Fondbolaget deltog i valberedningen.

Fondbolaget röstar på bolagsstämmor i huvudsak i de bolag där det finns ett väsentligt ägande eller där det av andra skäl är viktigt att rösta. Under 2019 röstade Länsförsäkringar på 67 bolagsstämmor i Sverige och i USA och satt med i 18 valberedningar.

Tillsammans med Kapitalförvaltningen inom Länsförsäkringar AB i arbetar Fondbolaget med att bedriva reaktiva och proaktiva dialoger kring hållbarhet. I samarbete med ett konsultföretag görs genomlysning och analys av noterade bolagsinnehav utifrån internationella konventioner. Med analysen som utgångspunkt försöker Länsförsäkringar att påverka bolag som bryter mot konventioner genom dialog. Målet är att det analyserade bolaget ska upphöra med kränkningen och vidta förebyggande åtgärder för att förhindra att liknande incidenter upprepas. Flera av de externa förvaltarna som Länsförsäkringar använder har dessutom egna genomlysningsprocesser av de investeringar som görs, och för även själva dialoger med bolag.

Hållbarhets- och temafonder

Förutom det grundläggande arbetet med hållbarhet i fondernas investeringsprocesser och ägararbete erbjuder Fondbolaget även följande fonder med utökade hållbarhetskriterier.

Under 2019 ändrades placeringsinriktningen för fonden Länsförsäkringar Hållbar Företagsobligation. Efter förändringen består mer än 90 procent av fonden av antingen gröna obligationer eller av obligationer från emittenter som har fått högsta betyg i vår hållbarhetsanalys.

Sedan tidigare finns aktiefonden Länsförsäkringar Global Hållbar där hållbarhetsanalysen har en avgörande betydelse för vilka bolag som väljs in i fonden. Urvalet av aktier i fonden baseras på en kombination av finansiell analys och hållbarhetsanalys som analyserar hur bolagen hanterar risker och möjligheter när det gäller miljö, sociala frågor samt affäretik.

Den svanenmärkta aktiefonden Länsförsäkringar Sverige Aktiv uppfyller Svanens krav på att inte investera ibland annat vapen, tobak, fossila bränslen och bolag som begår konventionsbrott. Minst 50 procent av bolagen som väljs in i fonden är i bolag med högt hållbarhetsbetyg. Dessutom uppfyller fonden krav på aktivt ägarstyrningsarbete i form av röstning på bolagsstämmor och dialoger förs med bolagen kring deras hållbarhetsarbete.

Aktiefonden Länsförsäkringar FossilSmart strävar efter att investera i bolag som släpper ut mindre koldioxid jämfört med andra bolag inom samma sektor. Fonden investerar inte i bolag som utvinner och/eller producerar fossila bränslen (olja, gas och kol).

Samarbeten kring investeringar

Länsförsäkringar AB deltar i flera initiativ och samarbeten kring hållbarhet inom bank, försäkring och investeringar. Inom ansvarsfulla investeringar deltar vi in följande samarbeten med andra investerare för att påverka bolag att arbeta aktivt med hållbarhetsfrågor:

- PRI, ett FN-initiativ med principer kring integrering av hållbarhet i investeringsbeslut, bolagspåverkan och samarbeten.
- Access to Medicine Foundation, en stiftelse grundad av brittiska och holländska regeringar ihop med Bill & Melinda Gates Foundation. Stiftelsen verkar för att fler människor ska få tillgång till läkemedel.
- CDP, en intresseorganisation som samlar in miljöinformation globalt från företag med syfte att driva på bolagens transparens och miljöredovisning, samt få bolag att arbeta aktivt för att minska sin miljöpåverkan.
- Fondbolagens förening, en branschorganisation som arbetar för att tillvarata fondspararnas och fondbolagens intressen.
- Hållbart värdeskapande, ett samarbetsprojekt med 17 av Sveriges största institutionella investerare som vill lyfta betydelsen av att bolagen arbetar strukturerat med hållbarhetsfrågor.
- Institutionella ägares förening (IÄF) för regleringsfrågor på aktiemarknaden, ett samarbete mellan pensionsfonder, AP-fonder, försäkringsbolag och fondbolag. Föreningen verkar för att utveckla bästa praxis inom ägarstyrning och påverka hur Svensk kod för bolagsstyrning utvecklas.
- Montreal Pledge, ett initiativ där investerare förbinder sig att mäta och redovisa klimatavtrycket i sina investeringar.
- Sustainability Engagement Service, en samarbetsplattform för att påverka bolag att agera ansvarsfullt och förbättra bolagens totala hållbarhetsresultat.
- Swesif, Sveriges forum för hållbara investeringar syftar till att öka kunskapen och intresset för hållbara investeringar.

Fondredovisning

Här redovisas uppföljningen av hur de olika hållbarhetsmetoderna har använts inom respektive fond under året.

Länsförsäkringar Asienfond

Fonden placerar i asiatiska aktier exkluderat Japan. Investering sker i en mix av lågt värderade aktier med potential till värdetillväxt samt tillväxtbolag. Jämförelseindexet är MSCI Asia ex Japan NR.

Fonden har valt in

I valet av bolag har fondens förvaltare tagit hänsyn till bolagens hållbarhetsarbete genom att inkludera de hållbarhetsfaktorer som är relevanta för respektive bolag i sin analys av bolaget.

Fondens förvaltare köper in hållbarhetsanalys från en extern analysleverantör. Analysen finns tillgänglig för fondens förvaltare via en gemensam datapattform. För de bolag som bedöms ha förhöjda hållbarhetsrisker görs en fördjupad analys. Den analysen kan antingen leda till en dialog med bolaget inleds om hur dessa risker bör hanteras eller att förvaltaren avstår från att investera i bolaget. Investeringar i bolag med lägre hållbarhetsbetyg kan göras förutsatt att bolaget bedöms förbättra sitt arbete framöver.

Exempel på bolag med starkt hållbarhetsarbete som fonden har varit investerad i under 2019 är banken BOC Hong Kong och den kinesiska biltillverkaren Geely. BOC Hong utmärker sig speciellt inom bolagstyrning och Geely inom både miljö- och sociala frågor inklusive arbetsrätt.

Fonden är externt förvaltd av Blackrock på uppdrag av Länsförsäkringar.

Fonden har valt bort

Nedan framgår hur många bolag som var exkluderade på de marknader där fonden investerar utifrån de exkluderingskriterier som gällde för fonden per den 15 januari 2020.

Kontroversiella vapen	4 bolag
Kol	85 bolag
Konventionsbrott utan åtgärder	2 bolag
Oljesand	0 bolag
Tobaksproduktion	6 bolag

Fonden har påverkat genom externa leverantörer/konsulter

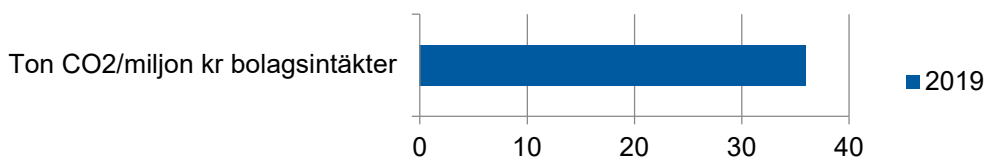
Fondbolaget har under 2019 via en extern leverantör haft en dialog med bolag som kan kopplas till brott mot internationella konventioner. Syftet med dialogen är att bolagen ska förändra sitt agerande och förhindra att liknande incidenter inträffar igen. Per årsskiftet pågick dialog med ett bolag i fonden vilket motsvarar ca sju procent av fondens innehav.

Exempel på ett bolag som Fondbolaget under året har haft en dialog med via extern leverantör: Hon Hai Precision Industry Co, som marknadsför sig som Foxconn Technology Group, är ett taiwanesiskt multinationellt tillverkningsföretag inom elektronik och rankas som världens största inom sin bransch. Hon Hai är ett av de bolag som har anklagats för att köpa tenn från Bangka och Belitung öarna i Indonesien. Tinbrytningen i området rapporteras förstöra korallrev, skogar och jordbruksmarker och beröva vissa platser rent vatten. Det fanns också anklagelser om kränkningar av mänskliga rättigheter och barnarbete i relation till tennbrytning på öarna. En dialog med bolaget har pågått sedan 2012. Bolaget har sedan dess bekräftat att de inte köper tenn från Indonesien. Bolaget har även blivit medlem i Responsible Business Alliance och Responsible Minerals Initiative (RMI). Medlemskapet innebär att bolaget har bidragit till att återställa de förstörda områdena på Bangka- och Belitung-öarna i Indonesien och att det är sannolikt att bolagets inköp framöver kommer ske i överensstämmelse med den best practice som finns inom området. Av den anledningen har dialogen med bolaget avslutats under 2019. Det beslutet kan dock omprövas om ny information framkommer.

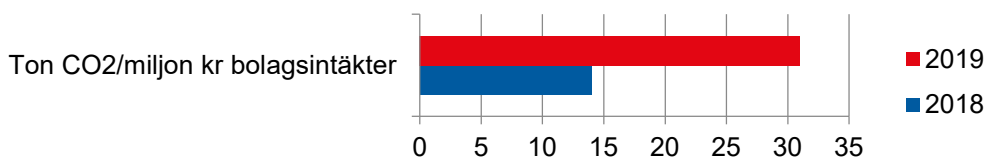
Fonden är externt förvaltd av Blackrock på uppdrag av Länsförsäkringar. Fondens externa förvaltare för dessutom egna påverkansdialoger med bolagen i fonden.

Koldioxidavtryck

Nedan redovisas fondens koldioxidavtryck jämfört med föregående år. Se separat avsnitt om koldioxidavtryck för mer information om samtliga fonders koldioxidavtryck samt beräkningsmetod.

Måttet 36 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens exponering mot koldioxidintensiva bolag

Måttet 31 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens ägarandel i koldioxidintensiva bolag.

Ökningen av fondens koldioxidavtryck beror framförallt på fondens innehav i en indonesisk cementtillverkare. Under 2019 har fonden ökat sitt innehav i bolaget samtidigt som bolagets utsläpp av koldioxid har ökat i förhållande till bolagets intäkter.

Länsförsäkringar Balanserad Räntefond

Fonden startade 25 september 2019 och är en aktivt förvaltd räntefond och har som inriktning att främst placera i svenska och utländska ränterelaterade tillgångar utgivna i SEK. Placeringens genomsnittliga löptid (duration) ska vara upp till 4 år. Fonden investerar efter principer för ansvarsfulla investeringar och följer fondbolagets ägarpolicy.

Fonden investerar i stats och bostadsobligationer och investerar därmed naturligt inte i: klusterbomber, personminor, kemiska och biologiska vapen, kärnvapen, vapen/krigsmaterial, alkohol, tobak, kommersiell spelverksamhet, pornografi, fossila bränslen, kol, uran eller genetiskt modifierade organismer.

Länsförsäkringar Bekväm Fond Balans

Bekväm Fond Balans är en aktivt förvaltd fondandelsfond. Fonden har en aktieexponering på mellan 37,5 procent och 67,5 procent. Aktieexponeringen nås genom investeringar i aktiefonder och derivatinstrument. Det långsiktiga riktmärket för aktieexponeringen är 53 procent. Övriga placeringar görs främst i långa räntefonder, absolutavkastande fonder samt korta räntefonder. Fördelningen kan variera beroende på hur förvaltaren bedömer marknaden.

Fonden investerar både i Länsförsäkringars egna fonder och i fonder från andra externa fondbolag. Fonden har under året investerat i följande av Länsförsäkringars egna fonder, se uppföljning av fondens hållbarhetsarbete under respektive fond.

- Länsförsäkringar Lång Räntefond
- Länsförsäkringar Sverige Aktiv
- Länsförsäkringar Kort Räntefond
- Länsförsäkringar Global Hållbar
- Länsförsäkringar Tillväxtmarknad Aktiv
- Länsförsäkringar USA Indexnära
- Länsförsäkringar Småbolag Sverige

Länsförsäkringar Bekväm Fond Defensiv

Bekväm Fond Defensiv är en aktivt förvaltd fondandelsfond. Fonden har en aktieexponering på mellan 0 procent till 20 procent. Aktieexponeringen nås genom investeringar i aktiefonder och derivatinstrument. Det långsiktiga riktmärket för aktieexponeringen är 5 procent. Övriga placeringar görs främst i långa räntefonder, absolutavkastande fonder samt korta räntefonder. Fördelningen kan variera beroende på hur förvaltarna bedömer marknaden.

Fonden investerar både i Länsförsäkringars egna fonder och i fonder från andra externa fondbolag. Fonden har under året investerat i följande av Länsförsäkringars egna fonder, se uppföljning av fondens hållbarhetsarbete under respektive fond.

- Länsförsäkringar Kort Räntefond
- Länsförsäkringar Lång Räntefond
- Länsförsäkringar Balanserad Räntefond
- Länsförsäkringar Global Hållbar
- Länsförsäkringar Multistrategi

Länsförsäkringar Bekväm Fond Potential

Fonden har en aktieexponering på mellan 85 och 115 procent. Aktieexponeringen nås genom investeringar i aktiefonder och derivatinstrument. Det långsiktiga riktmärket för aktieexponeringen är 100 procent. Övriga placeringar görs främst i långa räntefonder och absolutavkastande fonder. Fördelningen kan variera beroende på hur förvaltarna bedömer marknaden.

Fonden investerar både i Länsförsäkringars egna fonder och i fonder från andra externa fondbolag. Fonden har under året investerat i följande av Länsförsäkringars egna fonder, se uppföljning av fondens hållbarhetsarbete under respektive fond.

- Länsförsäkringar Sverige Aktiv
- Länsförsäkringar Global Hållbar
- Länsförsäkringar Tillväxtmarkand Aktiv
- Länsförsäkringar Småbolag Sverige
- Länsförsäkringar Multistrategi

Länsförsäkringar Bekväm Fond Stabil

Bekväm Fond Stabil är en aktivt förvaltd fondandelsfond. Fonden har en aktieexponering på mellan 10 procent och 40 procent. Aktieexponeringen nås genom investeringar i aktiefonder och derivatinstrument. Det långsiktiga riktmärket för aktieexponeringen är 25 procent. Övriga placeringar görs främst i långa räntefonder, absolutavkastande fonder samt korta räntefonder. Fördelningen kan variera beroende på hur förvaltarna bedömer marknaden.

Fonden investerar både i Länsförsäkringars egna fonder och i fonder från andra externa fondbolag. Fonden har under året investerat i följande av Länsförsäkringars egna fonder, se uppföljning av fondens hållbarhetsarbete under respektive fond.

- Länsförsäkringar Lång Räntefond
- Länsförsäkringar Kort Räntefond
- Länsförsäkringar Sverige Aktiv
- Länsförsäkringar Global Hållbar
- Länsförsäkringar Multistrategi
- Länsförsäkringar Småbolag Sverige
- Länsförsäkringar Balanserad Räntefond

Länsförsäkringar Bekväm Fond Tillväxt

Bekväm Fond Tillväxt är en aktivt förvaltd fondandelsfond. Fonden har en aktieexponering på mellan 60 procent och 90 procent. Aktieexponeringen nås genom investeringar i aktiefonder och derivatinstrument. Det långsiktiga riktmärket för aktieexponeringen är 75 procent. Övriga placeringar görs främst i långa räntefonder och absolutavkastande fonder. Fördelningen kan variera beroende på hur förvaltarna bedömer marknaden.

Fonden investerar både i Länsförsäkringars egna fonder och i fonder från andra externa fondbolag. Fonden har under året investerat i följande av Länsförsäkringars egna fonder, se uppföljning av fondens hållbarhetsarbete under respektive fond.

- Länsförsäkringar Sverige Aktiv
- Länsförsäkringar Global Hållbar
- Länsförsäkringar Tillväxtmarkand Aktiv
- Länsförsäkringar Småbolag Sverige
- Länsförsäkringar Lång Räntefond
- Länsförsäkringar USA Indexnära

Länsförsäkringar Europa Aktiv

Fonden placerar i företag som är noterade på aktiemarknaderna i Europa. Fonden har en koncentrerad portfölj med tyngdpunkt på lågt värderade aktier i bolag med hög förväntad utdelning. Fondens jämförelseindex är MSCI Europe NR.

Fonden har valt in

I valet av bolag har fondens förvaltare tagit hänsyn till bolagens hållbarhetsarbete genom att inkludera de hållbarhetsfaktorer som är relevanta för respektive bolag i sin analys av bolaget.

Hållbarhetsfaktorerna är ett tillägg till de finansiella faktorerna i analysen. För varje bolag tas en analys fram som innehåller väsentliga hållbarhetsrisker, eventuellt tidigare incidenter samt vilka hållbarhetsfaktorer som kan påverka värdet på bolagen i en specifik sektor. Identifierade hållbarhetsrisker kan antingen leda till investeringen i bolaget minskar eller helt undviks alternativt att en dialog inleds med bolaget för att bättre förstå frågan och påverka bolaget att förändra sitt agerande.

Exempel på bolag med starkt hållbarhetsarbete som fonden har varit investerad i under 2019:

Det franska försäkringsbolaget AXA bedöms som ledande inom sin sektor. De har skrivit UN Principles for Sustainable Insurance och visat ledarskap genom att exkludera kolindustrin från sina investeringar 2015 och tobaksindustrin 2016. Utöver arbetet med exkluderingar har AXA höjt sitt mål för gröna investeringar till 12mdr EUR 2020. AXA var ett av de första bolagen som antog en strategi för ansvarsfulla investeringar och försäkringar. Deras erfarenheter har resulterat i en omfattande klimatriskrapport i enlighet med TCFDs riktlinjer.

AXA har åtagit sig att anpassa sina investeringar och sin försäkringsverksamhet till Parisavtalets 2 gradersmål. De uppger att 81 procent av deras tillgångar täcks av bolagets ESG-policys och de fokuserar sina investeringar mot områden där de kan ha en positiv påverkan vilket inkluderar infrastruktur projekt, gröna investeringar och obligationer. Bolaget har även investerat 140 miljoner EUR för att förbättra de anställdas digitala kompetens till 2020. Dessutom har AXA en jämställdhetspolicy med en målsättning på 50 procent kvinnor i ledande positioner.

Den schweiziska livsmedelstillverkaren Nestlé har under flera år arbetat med att stärka sitt hållbarhetsarbete och är ledande inom ett flertal olika hållbarhetsområden. Ett exempel är det initiativ som bolaget lanserat kopplat till ansvarsfull vattenhantering. Initiativet bygger på fyra fokusområden:

- Effektivare vattenhantering i fabriker
- Skydd av gemensamma vattenreserver
- Leverantörer i jordbrukssektorn där vattenbrist kan påverka tillgången till råvaror
- Öka tillgången till rent vatten och sanitet i de samhällen där Nestlé finns.

Bolaget har satt upp ett mål om att göra alla sina förpackningar återvinningsbara till 2025. Det är ett steg på vägen mot bolagets långsiktiga mål om ingen miljöpåverkan till år 2030. Dessutom är Nestlé starkt positionerad för en omställning till ett låg koldioxidsamhälle genom en ledande klimatstrategi med fokus på livscykelerspektivet.

Fonden är externt förvaltd av Danske Capital på uppdrag av Länsförsäkringar.

Fonden har valt bort

Nedan framgår hur många bolag som var exkluderade på de marknader där fonden investerar utifrån de exkluderingskriterier som gällde för fonden per den 15 jan 2020.

Kontroversiella vapen	6 bolag
Kol	7 bolag
Konventionsbrott utan åtgärder	0 bolag
Oljesand	0 bolag
Tobaksproduktion	3 bolag

Fonden har påverkat genom externa leverantörer/konsulter

Fondbolaget har under 2019 via en extern leverantör haft en dialog med bolag som kan kopplas till brott mot internationella konventioner. Syftet med dialogen är att bolagen ska förändra sitt agerande och förhindra att liknande incidenter inträffar igen. Per årsskiftet pågick dialog med tre bolag i fonden vilket motsvarar cirka nio procent av fondens innehav.

Exempel på bolag som Fondbolaget via extern leverantör har haft en dialog med under året: Novartis International är ett schweiziskt globalt läkemedelsbolag. Under senare år har utredningar av bolaget pågått gällande korruption. Anklagelserna har bland annat gällt mutor som har betalats ut för att inkludera bolagets läkemedel på statligt ägda sjukhus i Grekland och Turkiet. Även i Korea har korruptionsutredningar av bolaget pågått. Novartis har till följd av detta genomfört flertalet grundläggande förändringar i sin företagskultur och i sitt arbete med affärsetik. Fokus har varit på att förändra beteenden snarare än att implementera nya processer. De har anställt en ny Chief Compliance Office som övervakar alla riskfunktioner och som också ingår i bolagets ledningsgrupp och rapporterar direkt till VD. Ersättningsstrukturen har förändrats baserat på etiska riktlinjer och hela det nya ramverket bygger på skraddarsydd utbildning för samtliga anställda där de som arbetar inom högriskområden får fördjupad och scenariobaserad utbildning. Till följd av dessa förbättringsåtgärder har dialogen med bolaget avslutats under 2019.

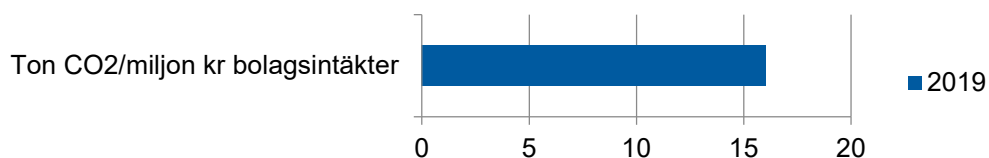
Fonden är externt förvaltd av Danske Capital på uppdrag av Länsförsäkringar. Fondens externa förvaltare för dessutom egna påverkansdialoger med bolagen i fonden.

Röstning på bolagsstämmor

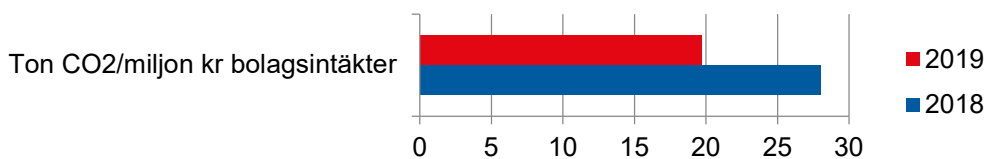
Under 2019 har Fondbolaget röstat på bolagsstämman i ett av de bolag som fonden varit investerad i. Det motsvarar cirka tre procent av fondens marknadsvärde. Mer information om hur fonderna har röstat finns på [lf.se](#).

Koldioxidavtryck

Nedan redovisas fondens koldioxidavtryck jämfört med föregående år. Se separat avsnitt om koldioxidavtryck för mer information om samtliga fonders koldioxidavtryck samt beräkningsmetod.

Måttet 16 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens exponering mot koldioxidintensiva bolag

Måttet 19,7 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens ägarandel i koldioxidintensiva bolag.

Länsförsäkringar Europa Indexnära

Fonden placerar i företag som är noterade på aktiemarknaderna i Europa. Fonden är en indexnära fond och placeringarna efterliknar sammansättningen av indexet MSCI Europe med de avvikelser som kan uppkomma med anledning av att fonden följer fondbolagets principer för ansvarsfulla investeringar. Det innebär att fondbolaget kan exkludera aktier som ingår i indexet.

Fonden har valt bort

Nedan framgår hur många bolag som var exkluderade på de marknader där fonden investerar utifrån de exkluderingskriterier som gällde för fonden per den 15 jan 2020.

Kontroversiella vapen	6 bolag
Kol	7 bolag
Konventionsbrott utan åtgärder	0 bolag
Oljesand	0 bolag
Tobaksproduktion	3 bolag

Fonden har påverkat genom externa leverantörer/konsulter

Fondbolaget har under 2019 via en extern leverantör haft en dialog med bolag som kan kopplas till brott mot internationella konventioner. Syftet med dialogen är att bolagen ska förändra sitt agerande och förhindra att liknande incidenter inträffar igen. Per årsskiftet pågick dialog med 21 bolag i fonden vilket motsvarar cirka åtta procent av fondens innehav.

Exempel på bolag som Fondbolaget via extern leverantör har haft en dialog med under året:

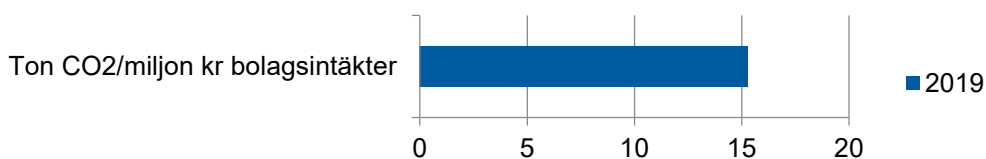
Novartis International är ett schweiziskt globalt läkemedelsbolag. Under senare år har utredningar av bolaget pågått gällande korruption. Anklagelserna har bland annat gällt mutor som har betalats ut för att inkludera bolagets läkemedel på statligt ägda sjukhus i Grekland och Turkiet. Även i Korea har korruptionsutredningar av bolaget pågått. Novartis har till följd av detta genomfört flertalet grundläggande förändringar i sin företagskultur och i sitt arbete med affärsetik. Fokus har varit på att förändra beteenden snarare än att implementera nya processer. De har anställt en ny Chief Compliance Office som övervakar alla riskfunktioner och som också ingår i bolagets ledningsgrupp och rapporterar direkt till vd. Ersättningsstrukturen har förändrats baserat på etiska riktlinjer och hela det nya ramverket bygger på skraddarsydd utbildning för samtliga anställda där de som arbetar inom högriskområden får fördjupad och scenariobaserad utbildning. Till följd av dessa förbättringsåtgärder har dialogen med bolaget avslutats under 2019.

Bolagspåverkan genom externa leverantörer/konsulter

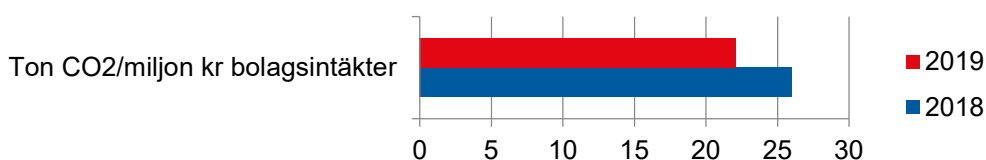
Under 2019 har Fondbolaget röstat på bolagsstämman i 15 av de bolag som fonden varit investerad i. Det motsvarar cirka fyra procent av fondens marknadsvärde. Mer information om hur fonderna har röstat finns på lf.se.

Koldioxidavtryck

Nedan redovisas fondens koldioxidavtryck jämfört med föregående år. Se separat avsnitt om koldioxidavtryck för mer information om samtliga fonders koldioxidavtryck samt beräkningsmetod.

Måttet 15 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens exponering mot koldioxidintensiva bolag

Måttet 22 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens ägarandel i koldioxidintensiva bolag.

Länsförsäkringar Fastighet Europa

Fonden är en aktivt förvaltd aktiefond som har som inriktning att placera främst i fastighetsbolag verksamma i Europa. Fonden kan även investera i europeiska projektutvecklingsbolag som utvecklar bostäder och/eller kommersiella fastigheter och byggbolag som uppför byggnader och/eller infrastruktur.

Fonden har valt in

För de bolag som fonden investerar i sätts ett hållbarhetsbetyg på en skala från icke godkänt till väl godkänt. Betygen baseras på information från bolagen genom ett standardiserat frågeformulär som kompletteras med egen analys av rapportering, uppföljande möten och extern analys när den finns tillgänglig. För att bolagen ska få betyget väl godkänt behöver de uppfylla ett antal fastställda kriterier. Bland kriterierna ingår att bolagen ska identifiera relevanta risker och möjligheter kopplat till hållbarhet i sin verksamhet och hantera dessa genom att sätta upp ambitiösa mål samt att ha en tydlig uppföljning av sitt arbete. Ambitionen är att samtliga innehav ska ha ett hållbarhetsbetyg. Investeringar i bolag med sämre betyg kan göras förutsatt att bolaget förbättrar sitt arbete.

Exempel på bolag med starkt hållbarhetsarbete som fonden har varit investerad i under 2019:

Gecina har ända sedan 2007 inkluderat hållbarhet i sin övergripande strategi. Bolaget har en gedigen och ambitiös uppsättning av lång- och kortsiktiga hållbarhetsmål. Till dessa mål finns handlingsplaner samt en kontinuerlig mätning och utvärdering av måluppfyllnad. Gecina har trots högt ställda mål haft en mycket god måluppfyllnad över åren och har under flera års tid mottagit ett flertal internationella priser för sitt gedigna och transparenta hållbarhetsarbete.

Warehouses De Pauw (WDP) har under lång tid investerat mycket i energieffektivisering av sina byggnader. Bolaget var till exempel det första fastighetsbolaget inom nischen lager-, logistik-, lättindustri som fick en byggnad i Europa certifierad av BREEAM (en metod för att bedöma byggnaders miljöprestanda). Som en ledande logistikfastighetspartner har bolaget stora möjligheter att driva branschen mot ökad hållbarhet. WDP har därför fastställt sina hållbarhetsprinciper som centrala för sin strategi. Bolaget strävar efter att uppnå koldioxidneutralitet genom att kombinera investeringar i ett minskat koldioxidavtryck med investeringar i alternativ energi. WDP har mottagit ett flertal internationella priser för sitt hållbarhetsarbete.

Fonden har valt bort

Fonden investerar enbart i fastighetsbolag vilket innebär att andra sektorer och verksamheter väljs bort automatiskt.

Fonden har påverkat i egen regi

Samtliga bolag som fonden investerat i har fått Fondbolagets enkät med frågor kring bolagets hållbarhetsarbete. Syftet med enkäten är dels att förstå hur bolagen arbetar med hållbarhet men också att påverka dem till att förbättra sitt hållbarhetsarbete genom att identifiera relevanta risker och möjligheter och att hantera dessa genom sätta upp ambitiösa mål och att ha en tydlig uppföljning av sitt arbete.

Deltagande i valberedningar

Under 2019 har Fondbolaget deltagit i valberedningen i ett av de bolag som fonden varit investerad i.

Röstning på bolagstämmor

Under 2019 har Fondbolaget röstat på bolagsstämman i fyra av de bolag som fonden varit investerad i. Det motsvarar cirka nio procent av fondens marknadsvärde. Mer information om hur fonderna har röstat finns på lf.se.

Länsförsäkringar Fastighetsfond

Fonden placerar i entreprenad- och fastighetsförvaltande aktier noterade på börserna i de nordiska länderna. Fondens jämförelseindex är SIX Nordic Real Estate. För de bolag som fonden investerar i sätts ett hållbarhetsbetyg skala icke godkänt till väl godkänt. Ambitionen är att samtliga innehav ska ha ett hållbarhetsbetyg. Betygen baseras på information från bolagen genom ett standardiserat frågeformulär som kompletteras med egen analys av rapportering, uppföljande möten och extern analys när den finns tillgänglig. Investeringar i bolag med sämre betyg kan göras förutsatt att bolaget förbättrar sitt arbete.

Fonden har valt in

För de bolag som fonden investerar i sätts ett hållbarhetsbetyg på en skala från icke godkänt till väl godkänt. Betygen baseras på information från bolagen genom ett standardiserat frågeformulär som kompletteras med egen analys av rapportering, uppföljande möten och extern analys när den finns tillgänglig. För att bolagen ska få betyget väl godkänt behöver de uppfylla ett antal fastställda kriterier. Bland kriterierna ingår att bolagen ska identifiera relevanta risker och möjligheter kopplat till hållbarhet i sin verksamhet och hantera dessa genom att sätta upp ambitiösa mål samt att ha en tydlig uppföljning av sitt arbete.

Ambitionen är att samtliga innehav ska ha ett hållbarhetsbetyg. Investeringar i bolag med sämre betyg kan göras förutsatt att bolaget förbättrar sitt arbete.

Exempel på bolag med starkt hållbarhetsarbete som fonden har varit investerad i under 2019.

Hållbarhet är en naturlig del av Byggpartner i Dalarnas verksamhet och genomsyrar hela byggprocessen. Ett av Byggpartners prioriterade fokusområden är sk partnering, vilket innebär ett nära samarbete mellan byggherre och byggtrepartibolag i ett tidigt skede av byggprocessen. Det ger goda förutsättningar för att på ett effektivt sätt jobba proaktivt med hållbart byggande, genom att tillsammans med sina kunder jobba fram en produkt där de arbetar med att styra materialval och framtida energiförbrukning på ett tidigt stadium i byggprojektet. En strategi som även underlättar Byggpartners kunders arbete gentemot FNs globala mål. Särskilt bra fungerar denna modell i samverkan med långsiktiga fastighetsägare som förvaltar samhälls- och hyresfastigheter och av Byggpartners nettoomsättning 2019 utgjorde hela 84 procent intäkter från produktion av just samhälls- och hyresfastigheter.

Trianon är ett lokalt fastighetsbolag baserat i Malmö. Trianon har under ett flertal år arbetat systematiskt med att förena miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet. Trianon verkar delvis i socialt utsatta områden och arbetar intensivt med sociala insatser i dessa områden för att höja områdets attraktivitet, något som är till vinning för både de boende i områdena samt för fastighetsvärdet på Trianons tillgångar. Arbetet har resulterat i att flera av de boende har fått arbete samt att fastigheterna idag är mer miljömässigt hållbara efter genomförda energieffektiviseringar av befintliga fastigheter. Detta arbete har genererat både samhällsnytta och kundnytta och kommer att fortsätta tillämpas på nya förvärv i de områden Trianon verkar.

Fonden har valt bort

Fonden investerar enbart i fastighetsbolag vilket innebär att andra sektorer och verksamheter väljs bort automatiskt.

Fonden har påverkat i egen regi

Samtliga bolag som fonden investerat i har fått Fondbolagets enkät med frågor kring bolagets hållbarhetsarbete. Syftet med enkäten är dels att förstå hur bolagen arbetar med hållbarhet men också att påverka dem till att förbättra sitt hållbarhetsarbete genom att identifiera relevanta risker och möjligheter och att hantera dessa genom sätta upp ambitiösa mål och att ha en tydlig uppföljning av sitt arbete.

Deltagande i valberedningar

Inför bolagsstämmorna 2019 deltog Fondbolaget i valberedningen för 16 av de bolag som fonden varit investerad i.

Röstning på bolagsstämmor

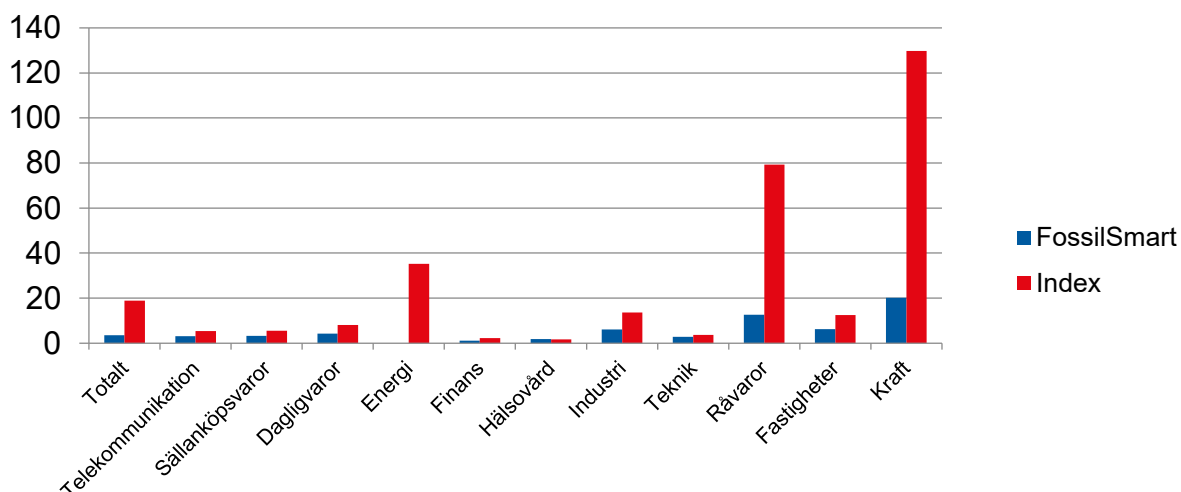
Under 2019 har Fondbolaget röstat på bolagsstämman i 21 av de bolag som fonden varit investerat i. Det motsvarar cirka 70 procent av fondens marknadsvärde. Mer information om hur fonderna har röstat finns på lf.se.

Länsförsäkringar FossilSmart

Fonden är en aktiefond och har som inriktning att framförallt placera i företag i olika branscher på de globala aktiemarknaderna. Fonden investerar inte i bolag som utvinner och/eller producerar fossila bränslen (olja, gas och kol). Fonden strävar efter att investera i bolag som släpper ut mindre koldioxid jämfört med andra bolag inom samma sektor. Fondens jämförelseindex är MSCI World NR.

Fonden har valt in

Fonden överviktat bolag med låga utsläpp av koldioxid inom varje sektor. Det innebär att koldioxidavtrycket för fondens investeringar är lägre än för fondens jämförelseindex, både för investeringarna totalt och för respektive sektor. En sammanställning över fondens koldioxidavtryck jämfört med index per 2019-12-31 finns nedan.

Se även separat avsnitt om koldioxidavtryck för mer information om samtliga fonders koldioxidavtryck samt beräkningsmetod.

Fonden har valt bort

Nedan framgår hur många bolag som var exkluderade på de marknader där fonden investerar utifrån de exkluderingskriterier som gällde för fonden per den 15 jan 2020.

Kontroversiella vapen	34 bolag
Konventionsbrott utan åtgärder	6 bolag
Tobaksproduktion	9 bolag
Olja & gas – utvinning eller produktion	67 bolag
Kol – utvinning eller elproduktion	67 bolag

Fonden har påverkat genom externa leverantörer/konsulter

Fondbolaget har under 2019 via en extern leverantör haft en dialog med bolag som kan kopplas till brott mot internationella konventioner. Syftet med dialogen är att bolagen ska förändra sitt agerande och förhindra att liknande incidenter inträffar igen. Vid årsskiftet pågick dialog med 30 bolag som fonden investerar i, vilket motsvarar cirka sex procent av fondens innehav.

Exempel på bolag som Fondbolaget via extern leverantör har haft en dialog med under året:

Siemens Gamesa Renewable Energy är ett spanskt bolag och världens näst största tillverkare av vindkraftverk. Bolaget kopplas till överträdelser av mänskliga rättigheter genom vindkraftprojekt i Västsahara vilket indirekt finansierar Morockos illegala ockupation av området. Målet med dialogen med Siemens Gamesa är att bolaget ska visa hur dess verksamhet i Västsahara överensstämmer med Saharawis (Västsaharas folk) intressen och önskemål, i enlighet med rätten till självbestämmande som fastställs i Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och internationella konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Om det inte är möjligt bör företaget dra sig ur Västsahara. Även om det finns uppgifter om att Siemens Gamesa har genomfört en CSR-bedömning av sina projekt i Västsahara och bolaget har flertalet relevanta policys på plats finns det ingen detaljerad information om hur företaget hanterar potentiella risker för mänskliga rättigheter och effekter av sin verksamhet som en leverantör till vindparkprojekt i Västsahara. Bolaget har inte heller varit villigt att delta i dialog med investerare om projekten i Västsahara. Under 2020 kommer nya försök till dialog med bolaget att göras.

Novartis International är ett schweiziskt globalt läkemedelsbolag. Under senare år har utredningar av bolaget pågått gällande korruption. Anklagelserna har bland annat gällt mutor som har betalats ut för att inkludera bolagets läkemedel på statligt ägda sjukhus i Grekland och Turkiet. Även i Korea har korruptionsutredningar av bolaget pågått. Novartis har till följd av detta genomfört flertalet grundläggande förändringar i sin företagskultur och i sitt arbete med affärsetik. Fokus har varit på att förändra beteenden snarare än att implementera nya processer. De har anställt en ny Chief Compliance Office som övervakar alla riskfunktioner och som också ingår i bolagets ledningsgrupp och rapporterar direkt till VD. Ersättningsstrukturen har förändrats baserat på etiska riktlinjer och hela det nya ramverket bygger på skräddarsydd utbildning för samtliga anställda där de som arbetar inom högriskområden får fördjupad och scenariobaserad utbildning. Till följd av dessa förbättringsåtgärder har dialogen med bolaget avslutats under 2019. Det beslutet kan dock omprövas om ny information framkommer.

Röstning på bolagstämmor

Under 2019 har Fondbolaget röstat på bolagsstämman i nio av de bolag som fonden varit investerad i. Det motsvarar cirka två procent av fondens marknadsvärde. Mer information om hur fonderna har röstat finns på lf.se.

Länsförsäkringar Global Hållbar

Fonden placerar i aktier över hela världen, främst i stora bolag på de större marknaderna. Fonden har en diversifierad portfölj med tyngdpunkt på aktier som utmärker sig positivt ur ett hållbarhetsperspektiv i kombination med den underliggande finansiella analysen av bolaget. Fondens jämförelseindex är MSCI World NR.

Fonden har valt in

Länsförsäkringar Global Hållbar investerar i bolag som har en hög nivå på sitt hållbarhetsarbete samt även i bolag som prioriterar och utvecklar sitt hållbarhetsarbete och därmed förväntas göra betydande förbättringar framöver. Fondens förvaltare använder sig av hållbarhetsanalys från ett flertal olika analyskällor för att identifiera dessa bolag. Som ett första steg görs ett grovt urval av bolag som fonden har möjlighet att investera i där ett flertal olika hållbarhetsfaktorer ingår. För de bolag som fonden i nästa steg investerar i görs en djupare bedömning av varje bolags hållbarhetsarbete. Hållbarhetsanalysen anpassas utifrån den sektor som bolaget är verksamt inom. Det innebär att fonden kan investera i bolag vars verksamhet innebär betydande hållbarhetsrisker (t.ex. oljebolag) förutsatt att bolaget bedöms ha en god hantering av dessa risker jämfört med andra bolag inom samma sektor.

Exempel på bolag med starkt hållbarhetsarbete som fonden varit investerad i under 2019:

Novo Nordisk är ett danskt läkemedelsbolag som fokuserar på diabetesbehandling och är ledande inom flera olika hållbarhetsområden i sin bransch. Deras program för tillgång till läkemedel är riktat mot människor som annars saknar tillgång till behandling och för att åstadkomma långsiktiga effekter arbetar bolaget för att bygga partnerskap och kapacitet i de hälso- och sjukvårdssystem som kan möta utvecklingsländernas diabetesepidemi. Bolaget har ett omfattande arbete med etikfrågor som inkluderar återkommande riskbedömningar, årlig utbildning för anställda, interna kontroller och rapportering till styrelsen. Till skillnad från flera av sina konkurrenter har bolaget inte varit inblandat i några negativa incidenter kopplat till bolagets läkemedel.

Ørsted är ett danskt elbolag som befinner sig i en omvandlingsfas där de utvecklar sin verksamhet inom fossila bränslen och samtidigt anpassar sina kolanläggningar till biomassa istället. Bolagets mål är att vara 100 procent förnyelsebara till 2023. Fram till 2025 kommer bolaget dessutom att tredubbla sin kapacitet inom vindkraft.

Fonden är externt förvaltd av Hermes Investment Management på uppdrag av Länsförsäkringar.

Fonden har valt bort

Nedan framgår hur många bolag som var exkluderade på de marknader där fonden investerar utifrån de exkluderingskriterier som gällde för fonden per den 15 jan 2020.

Vapen	35 bolag
Konventionsbrott utan åtgärder	6 bolag
Tobak – produktion samt relaterade produkter och tjänster	13 bolag
Oljesand	13 bolag
Kol – utvinning eller elproduktion	67 bolag

Fonden har påverkat genom externa leverantörer/konsulter

Fondbolaget har under 2019 via en extern leverantör haft en dialog med bolag som kan kopplas till brott mot internationella konventioner. Syftet med dialogen är att bolagen ska förändra sitt agerande och förhindra att liknande incidenter inträffar igen. Per årsskiftet pågick dialog med 2 bolag i fonden vilket motsvarar cirka 1,5 procent av fondens innehav.

Exempel på bolag som Fondbolaget via extern leverantör har haft en dialog med under året:

Siemens Gamesa Renewable Energy är ett spanskt bolag och världens näst största tillverkare av vindkraftverk. Bolaget kopplas till överträdelser av mänskliga rättigheter genom vindkraftprojekt i Västsahara vilket indirekt finansierar Morockos illegala ockupation av området. Målet med dialogen med Siemens Gamesa är att bolaget ska visa hur dess verksamhet i Västsahara överensstämmer med Saharawis (Västsaharas folk) intressen och önskemål, i enlighet med rätten till självbestämmande som fastställs i Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och internationella konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter.

Om det inte är möjligt bör företaget dra sig ur Västsahara. Även om det finns uppgifter om att Siemens Gamesa har genomfört en CSR-bedömning av sina projekt i Västsahara och bolaget har flertalet relevanta policys på plats finns det ingen detaljerad information om hur företaget hanterar potentiella risker för mänskliga rättigheter och effekter av sin verksamhet som en leverantör till vindparkprojekt i Västsahara. Bolaget har inte heller varit villigt att delta i dialog med investerare om projekten i Västsahara. Under 2020 kommer nya försök till dialog med bolaget att göras.

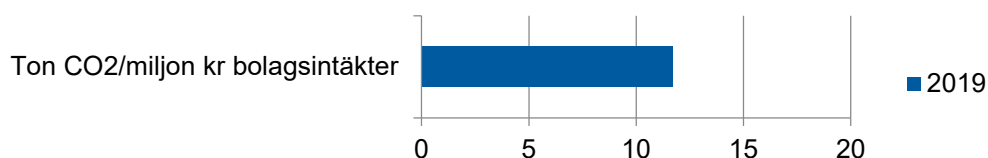
Fonden är externt förvaltd av Hermes Investment Management på uppdrag av Länsförsäkringar. Fondens externa förvaltare för dessutom egna påverkansdialoger med bolagen i fonden.

Röstning på bolagsstämmor

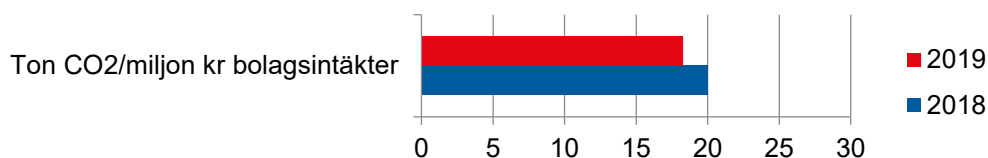
Under 2019 har Fondbolaget röstat på bolagsstämman i tre av de bolag som fonden varit investerat i. Det motsvarar cirka tre procent av fondens marknadsvärde. Mer information om hur fonderna har röstat finns på lf.se.

Koldioxidavtryck

Nedan redovisas fondens koldioxidavtryck jämfört med föregående år. Se separat avsnitt om koldioxidavtryck för mer information om samtliga fonders koldioxidavtryck samt beräkningsmetod.

Måttet 11,7 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens exponering mot koldioxidintensiva bolag

Måttet 18 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens ägarandel i koldioxidintensiva bolag.

Länsförsäkringar Global Indexnära

Fonden placerar i företag som är noterade på världsmarknaderna exklusive tillväxtmarknaderna. Fonden är en indexnära fond och placeringarna efterliknar sammansättningen av indexet MSCI World med de avvikelser som kan uppkomma med anledning av att fonden följer fondbolagets principer för ansvarsfulla investeringar. Det innebär att fondbolaget kan exkludera aktier som ingår i indexet.

Fonden har valt bort

Nedan framgår hur många bolag som var exkluderade på de marknader där fonden investerar utifrån de exkluderingskriterier som gällde för fonden per den 15 januari 2020.

Kontroversiella vapen	34 bolag
Konventionsbrott utan åtgärder	6 bolag
Tobaksproduktion	9 bolag
Oljesand	13 bolag
Kol – utvinning eller elproduktion	67 bolag

Fonden har påverkat genom externa leverantörer/konsulter

Fondbolaget har under 2019 via en extern leverantör haft en dialog med bolag som kan kopplas till brott mot internationella konventioner. Syftet med dialogen är att bolagen ska förändra sitt agerande och förhindra att liknande incidenter inträffar igen. Per årsskiftet pågick dialog med 47 bolag i fonden vilket motsvarar cirka sex procent av fondens innehav.

Exempel på bolag som Fondbolaget via extern leverantör har haft en dialog med under året: Novartis International är ett schweiziskt globalt läkemedelsbolag. Under senare år har utredningar av bolaget pågått gällande korruption. Anklagelserna har bland annat gällt mutor som har betalats ut för att inkludera bolagets läkemedel på statligt ägda sjukhus i Grekland och Turkiet. Även i Korea har korruptionsutredningar av bolaget pågått. Novartis har till följd av detta genomfört flertalet grundläggande förändringar i sin företagskultur och i sitt arbete med affärsetik. Fokus har varit på att förändra beteenden snarare än att implementera nya processer. De har anställt en ny Chief Compliance Office som övervakar alla riskfunktioner och som också ingår i bolagets ledningsgrupp och rapporterar direkt till VD. Ersättningsstrukturen har förändrats baserat på etiska riktlinjer och hela det nya ramverket bygger på skraddarsydd utbildning för samtliga anställda där de som arbetar inom högriskområden får fördjupad och scenariobaserad utbildning. Till följd av dessa förbättringsåtgärder har dialogen med bolaget avslutats under 2019. Det beslutet kan dock omprövas om ny information framkommer.

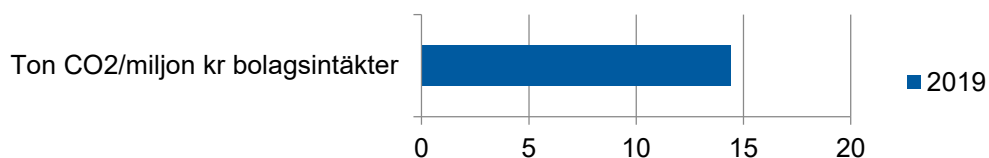
Siemens Gamesa Renewable Energy är ett spanskt bolag och världens näst största tillverkare av vindkraftverk. Bolaget kopplas till överträdelser av mänskliga rättigheter genom vindkraftprojekt i Västsahara vilket indirekt finansierar Morockos illegala ockupation av området. Målet med dialogen med Siemens Gamesa är att bolaget ska visa hur dess verksamhet i Västsahara överensstämmer med Saharawis (Västsaharas folk) intressen och önskemål, i enlighet med rätten till självbestämmande som fastställs i Internationella konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter och internationella konvention om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter. Om det inte är möjligt bör företaget dra sig ur Västsahara. Även om det finns uppgifter om att Siemens Gamesa har genomfört en CSR-bedömning av sina projekt i Västsahara och bolaget har flertalet relevanta policys på plats finns det ingen detaljerad information om hur företaget hanterar potentiella risker för mänskliga rättigheter och effekter av sin verksamhet som en leverantör till vindparkprojekt i Västsahara. Bolaget har inte heller varit villigt att delta i dialog med investerare om projekten i Västsahara. Under 2020 kommer nya försök till dialog med bolaget att göras.

Bolagspåverkan genom externa leverantörer/konsulter

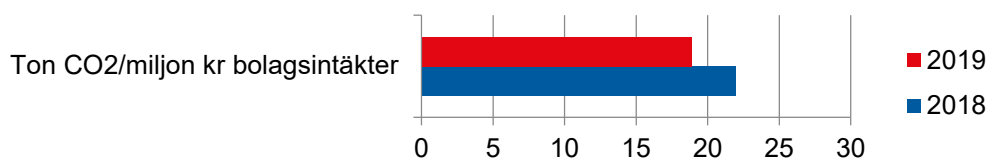
Under 2019 har Fondbolaget röstat på bolagsstämman i 20 av de bolag som fonden varit investerat i. Det motsvarar cirka tre procent av fondens värde. Mer information om hur fonderna har röstat finns på [lf.se](#).

Koldioxidavtryck

Nedan redovisas fondens koldioxidavtryck jämfört med föregående år. Se separat avsnitt om koldioxidavtryck för mer information om samtliga fonders koldioxidavtryck samt beräkningsmetod.

Måttet 14 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens exponering mot koldioxidintensiva bolag

Måttet 19 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens ägarandel i koldioxidintensiva bolag.

Länsförsäkringar Global Strategisk Ränta

Fonden investerar globalt i företagskrediter, stats- och bostadsobligationer med olika tidslängd och kreditkvalité. Fonden har möjlighet att hantera både ett stigande och fallande ränteläge och förvaltaren kan röra sig mellan olika typer av kreditrisker. Fonden är en matarfond som placerar i värdepappersfonden BlackRock BGF Fixed Income Global Opportunity Fund.

Fonden har valt bort

Fonden investerar uteslutande i en annan fond, BGF Fixed Income Global Opportunity Fund som exkluderar bolag som är involverade i klustervapen eller landminor.

Länsförsäkringar Hållbar Företagsobligation

Fonden är en aktivt förvaltd räntefond som huvudsakligen placerar i företagsobligationer. Tillgångarna ska ha en genomsnittlig duration på 0 till 6 år. Förvaltaren fokuserar på att välja emittenter som arbetar strukturerat inom hållbarhetsområdet och aktivt mot hållbarhetsmål. Fonden strävar efter att investera i gröna obligationer.

Fonden har valt in

För de bolag som fonden investerar i sätts ett hållbarhetsbetyg på en skala från icke godkänt till väl godkänt. Betygen baseras på information från bolagen genom ett standardiserat frågeformulär som kompletteras med egen analys av rapportering, uppföljande möten och extern analys när den finns tillgänglig. För att bolagen ska få betyget väl godkänt behöver de uppfylla ett antal fastställda kriterier. Bland kriterierna ingår att bolagen ska identifiera relevanta risker och möjligheter kopplat till hållbarhet i sin verksamhet och hantera dessa genom att sätta upp ambitiösa mål samt att ha en tydlig uppföljning av sitt arbete. Investeringar i bolag med sämre betyg kan göras förutsatt att bolaget förbättrar sitt hållbarhetsarbete.

Ambitionen är att 90 procent av fondens innehav ska vara gröna obligationer eller bolag med det högsta hållbarhetsbetyget. Vid årsskiftet var fonden investerad i 93 procent, varav 59 procent i gröna obligationer.

Under 2019 har fonden till exempel investerat i LKABs gröna obligation. Obligationen har getts ut för att finansiera bolagets projekt inom hållbar gruvdrift och fossilfri stålproduktion.

Fonden har valt bort

Samtliga bolag som fonden investerar i kontrolleras mot fondens exkluderingskriterier. Fonden investerar enbart i bolag som blir godkända vid denna kontroll.

Fonden investerar inte i vapen, tobak, eller i bolag som utvinner fossila bränslen eller producerar energi baserat på fossila bränslen. Fonden utesluter även bolag som bryter mot internationella konventioner.

Fonden har påverkat i egen regi

Flertalet bolag som fonden investerar i har fått Fondbolagets enkät med frågor kring bolagets hållbarhetsarbete. Frågorna har i flera fall även följts upp med personliga möten med bolagen. Syftet med enkäten och mötena är dels att förstå hur bolagen arbetar med hållbarhet men också att påverka dem till att förbättra sitt hållbarhetsarbete genom att identifiera relevanta risker och möjligheter och att hantera dessa genom sätta upp ambitiösa mål och att ha en tydlig uppföljning av sitt arbete.

Bolagspåverkan genom externa leverantörer/konsulter

Fondbolaget har under 2019 via en extern leverantör haft en dialog med två av de bolag som fonden varit investerad i:

Volvos produkter har varit inblandade i incidenter kopplade till påstådda kränkningar av mänskliga rättigheter i Egypten och Palestina. Under hösten 2019 hade fondbolagets externa leverantör ett första konferenssamtal med Volvo kopplat till ovan nämnda fråga. Bolaget erkände problemet och dialogen kommer fortsätta under 2020 för att diskutera åtgärder som bolaget kan vidta.

Eftersom fonden investerar i företagsobligationer finns inte möjlighet att påverka genom valberedningar och bolagsstämmor.

Länsförsäkringar Japan Indexnära

Fonden placerar i företag som är noterade på den japanska aktiemarknaden. Fonden är en indexnära fond och placeringarna efterliknar sammansättningen av indexet MSCI Japan med de avvikelser som kan uppkomma med anledning av att fonden följer fondbolagets principer för ansvarsfulla investeringar. Det innebär att fondbolaget kan exkludera aktier som ingår i indexet.

Fonden har valt bort

Nedan framgår hur många bolag som var exkluderade på de marknader där fonden investerar utifrån de exkluderingskriterier som gällde för fonden per den 15 januari 2020.

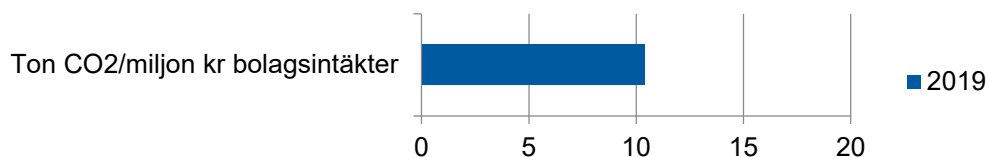
Kontroversiella vapen	0 bolag
Konventionsbrott utan åtgärder	0 bolag
Tobaksproduktion	1 bolag
Oljesand	0 bolag
Kol – utvinning eller elproduktion	12 bolag

Fonden har påverkat genom externa leverantörer/konsulter

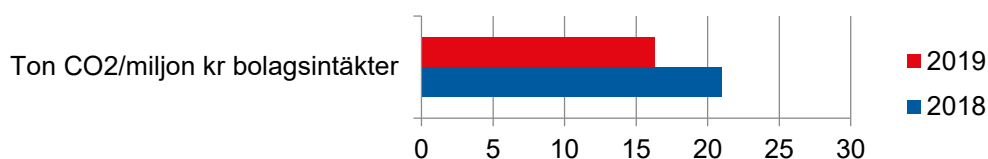
Fondbolaget har under 2019 via en extern leverantör haft en dialog med bolag som kan kopplas till brott mot internationella konventioner. Syftet med dialogen är att bolagen ska förändra sitt agerande och förhindra att liknande incidenter inträffar igen. Per årsskiftet pågick dialog med tre bolag i fonden vilket motsvarar cirka 0,6 procent av fondens innehav.

Koldioxidavtryck

Nedan redovisas fondens koldioxidavtryck jämfört med föregående år. Se separat avsnitt om koldioxidavtryck för mer information om samtliga fonders koldioxidavtryck samt beräkningsmetod.

Måttet 10 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens exponering mot koldioxidintensiva bolag

Måttet 16 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens ägarandel i koldioxidintensiva bolag.

Länsförsäkringar Kort Räntefond

Fonden är en aktivt förvaltd räntefond som placerar främst i svenska ränterelaterade överlåtbara värdepapper och i penningmarknadsinstrument så att fondens placeringar når en genomsnittlig duration på högst ett år.

Fonden har valt in

För de bolag vars obligationer fonden investerar i sätts ett hållbarhetsbetyg på en skala från icke godkänt till väl godkänt. Betygen baseras på information från bolagen genom ett standardiserat frågeformulär som kompletteras med egen analys av rapportering, uppföljande möten och extern analys när den finns tillgänglig. För att bolagen ska få betyget väl godkänt behöver de uppfylla ett antal fastställda kriterier.

Bland kriterierna ingår att bolagen ska identifiera relevanta risker och möjligheter kopplat till hållbarhet i sin verksamhet och hantera dessa genom att sätta upp ambitiösa mål samt att ha en tydlig uppföljning av sitt arbete. Ambitionen är att samtliga innehav ska ha ett hållbarhetsbetyg. Investeringar i bolag med sämre betyg kan göras förutsatt att bolaget förbättrar sitt arbete.

Vid årsskiftet var cirka nio procent av fonden investerad i gröna obligationer.

Exempel på bolag med starkt hållbarhetsarbete vars företagsobligationer fonden varit investerad i under 2019:

Husqvarna är tillverkare av produkter för skogs- park och trädgårdsskötsel. Företaget arbetar med att höja nivån på säkerhet och produkteffektivitet, minska förbrukningen av energi, vatten och andra naturresurser. Bolaget utvecklar innovativa produkter och affärsmodeller som ger positiva effekter på naturen och människorna. Framförallt genom nya produkter som drivs av batterier istället för fossila bränslen, genom sitt så kallade "Smart Garden" koncept där bolaget skapar energieffektiva produkter och digitaliserade lösningar och system som till exempel minskar vattenanvändning via bevattningsprodukter. Bolaget arbetar även aktivt med att följa upp och stötta sina leverantörer i deras hållbarhetsarbete.

Fonden har valt bort

Samtliga bolag som fonden investerar i kontrolleras mot fondens exkluderingskriterier. Fonden investerar enbart i bolag som blir godkända vid denna kontroll.

Fonden investerar inte i vapen, tobak, eller i bolag som utvinnet fossila bränslen eller producerar energi baserat på fossila bränslen. Fonden utesluter även bolag som bryter mot internationella konventioner.

Fonden har påverkat i egen regi

Flertalet av de bolag vars företagsobligationer fonden investerar i har fått Fondbolagets enkät med frågor kring bolagets hållbarhetsarbete. Frågorna har i vissa fall följts upp med personliga möten med bolagen. Syftet med enkäten och mötena är dels att förstå hur bolagen arbetar med hållbarhet men också att påverka dem till att förbättra sitt hållbarhetsarbete genom att identifiera relevanta risker och möjligheter och att hantera dessa genom sätta upp ambitiösa mål och att ha en tydlig uppföljning av sitt arbete.

Eftersom fonden investerar i företagsobligationer finns inte möjlighet att påverka genom valberedningar och bolagsstämmor.

Länsförsäkringar Lång Räntefond

Fonden är en aktivt förvaltd lång räntefond som placerar i ränterelaterade överlåtbara värdepapper och penningmarknadsinstrument utfärdade i SEK. Ränteexponeringen är minst 90 procent av fondens tillgångar. Fondens placeringar har en genomsnittlig duration på upp till 10 år. Fondens mål är att med god riskspridning på lång sikt uppnå en värdetillväxt som överstiger genomsnittet för de marknader som fonden kan placera på.

Fonden investerar i stats- och bostadsobligationer och investerar därmed naturligt inte i: klusterbomber, personminor, kemiska och biologiska vapen, kärnvapen, vapen/krigsmaterial, alkohol, tobak, kommersiell spelverksamhet, pornografi, fossila bränslen, kol, uran el genetiskt modifierade organismer

Länsförsäkringar Mix

Fonden är en fondandelsfond som placerar i en kombination av flera olika tillgångsslag i syfte att skapa en diversifierad portfölj med låg risk och så hög avkastning som möjligt. Den 11 februari 2019 bytte fonden namn från Länsförsäkringar Trygghetsfond till Länsförsäkringar Mix.

Fonden har valt bort

Nedan framgår hur många bolag som var exkluderade på de marknader där fonden investerar utifrån de exkluderingskriterier som gällde för fonden per den 15 jan 2020.

Kontroversiella vapen	39 bolag
Konventionsbrott utan åtgärder	9 bolag
Tobaksproduktion	16 bolag
Oljesand	13 bolag
Kol – utvinning eller elproduktion	177 bolag

Cirka en fjärdedel av fondens kapital investeras i fonder från andra fondbolag. Exkluderingskriterierna i dessa fonder kan skiljas sig från Länsförsäkringars egna fonder.

Fonden har påverkat genom externa leverantörer/konsulter

Fondbolaget har under 2019 via en extern leverantör haft en dialog med bolag som kan kopplas till brott mot internationella konventioner. Syftet med dialogen är att bolagen ska förändra sitt agerande och förhindra att liknande incidenter inträffar igen. Per årsskiftet pågick dialog med fem bolag i fonden vilket motsvarar cirka åtta procent av fondens innehav.

Exempel på bolag som Fondbolaget via extern leverantör har haft en dialog med under året: Hon Hai Precision Industry Co, som marknadsför sig som Foxconn Technology Group, är ett taiwanesiskt multinationellt tillverkningsföretag inom elektronik och rankas som världens största inom sin bransch. Hon Hai är ett av de bolag som har anklagats för att köpa tenn från Bangka och Belitung öarna i Indonesien. Tinbrytningen i området rapporteras förstöra korallrev, skogar och jordbruksmarker och beröva vissa platser rent vatten. Det fanns också anklagelser om kränkningar av mänskliga rättigheter och barnarbete i relation till tennbrytning på öarna. En dialog med bolaget har pågått sedan 2012. Bolaget har sedan dess bekräftat att de inte köper tenn från Indonesien. Bolaget har även blivit medlem i Responsible Business Alliance och Responsible Minerals Initiative (RMI). Medlemskapet innebär att bolaget har bidragit till att återställa de förstörda områdena på Bangka- och Belitung-öarna i Indonesien och att det är sannolikt att bolagets inköp framöver kommer ske i överensstämmelse med den best practice som finns inom området. Av den anledningen har dialogen med bolaget avslutats under 2019. Det beslutet kan dock omprövas om ny information framkommer.

Deltagande i valberedningar

Under 2019 har Fondbolaget deltagit i valberedningen för åtta bolag som fonden varit investerad i.

Röstning på bolagsstämmor

Under 2019 har Fondbolaget röstat på bolagsstämman i tjugo av de bolag som fonden varit investerad i. Det motsvarar cirka fyra procent av fondens värde. Mer information om hur fonderna har röstat finns på [lf.se](#).

Länsförsäkringar Multistrategi

Fonden är en aktivt förvaltd multistrategifond som ska uppnå en god långsiktig avkastning till låg risk genom placeringar globalt i flera olika tillgångsslag, såsom aktier och företagsobligationer för att uppnå en god värdetillväxt över tid. Dessa kombineras med placering i flera tillgångar som kan gå bra vid marknadsoro, exempelvis statsobligationer, stabila valutor och försäkringsobligationer, vilket bidrar till att hålla nere fondens risk.

I dagsläget görs inte direktinvesteringar i aktier eller företagsobligationer och därför görs ingen bolagsanalys. En hållbarhetsanalys görs för de underliggande fonder som fonden investerar i.

Fonden har påverkat

En del av fonden investeras i bostads- kommun- och statsobligationer. Resterande andel investeras i fondandelar och derivat. Det övergripande syftet med fondens hållbarhetsarbete är att bidra till att fler hållbara alternativ skapas på marknaden genom att påverka fondbolag och indexleverantörer.

Under 2019 har Fondbolaget tillsammans med andra investerare undertecknat ett brev till globala indexleverantörer med uppmaning om att utesluta bolag involverade i kontroversiella vapen från sina index.

Fondens förvaltare har även haft ett personligt möte med en global indexleverantör med syfte att uppmana indexleverantörerna att arbeta för att ta fram ESG-screenade derivat (det vill säga derivat där vissa verksamheter exkluderas av hållbarhetsskäl).

Länsförsäkringar Småbolag Sverige

Fonden placerar i små svenska företag. Inriktningen är mot bolag vars börsvärde inte överstiger 1 procent av det totala börsvärdet på Stockholmsbörsen. Jämförelseindex är Carnegie Small Cap Index.

Fonden har valt in

De bolag som fonden investerar i får besvara ett antal frågor om sitt hållbarhetsarbete. Bolagens svar kompletteras med egen analys av bolagens rapportering, uppföljande möten och extern analys när den finns tillgänglig. Utifrån analysen sätts ett hållbarhetsbetyg för bolagen, skala icke godkänt till väl godkänt. Ambitionen är att samtliga innehav ska ha ett hållbarhetsbetyg. Investeringar i bolag med sämre betyg kan göras förutsatt att bolaget förbättrar sitt arbete.

Exempel på bolag med starkt hållbarhetsarbete som fonden har varit investerad i under 2019. Thule är ett bolag som utvecklar produkter av hög kvalitet för att möjliggöra enkel och säker transport av allt deras kunder tycker är viktigt att ta med sig för att kunna leva ett aktivt liv. Förutom att underlätta för människor att leva ett aktivt liv, vilket bidrar till hälsa och välbefinnande arbetar bolaget för att ta ansvar för sin miljöpåverkan vid produktion samt för att främja rättvisa och öppna affärsvillkor.

Bravida är ett installationsbolag som arbetar med alla de funktioner som ger fastigheter liv, så som installation av el, värme, sanitet, ventilation med mera. Bravida har som målsättning att vara branschledande inom energi och miljö genom att erbjuda sina kunder energi- och miljöeffektiva lösningar. Bravidas prioriterade områden är hållbar resursanvändning, god arbetsmiljö och god affäretik.

Fonden har valt bort

Samtliga bolag som fonden investerar i kontrolleras mot fondens exkluderingskriterier. Fonden investerar enbart i bolag som blir godkända vid denna kontroll.

Fonden investerar inte i vapen, tobak, eller i bolag som utviner fossila bränslen eller producerar energi baserat på fossila bränslen. Fonden utesluter även bolag som bryter mot internationella konventioner.

Fonden har påverkat i egen regi

Samtliga bolag som fonden investerat i har fått Fondbolagets enkät med frågor kring bolagets hållbarhetsarbete. Frågorna har i vissa fall följts upp med personliga möten med bolagen. Syftet med enkäten och mötena är dels att förstå hur bolagen arbetar med hållbarhet men också att påverka dem till att förbättra sitt hållbarhetsarbete genom att identifiera relevanta risker och möjligheter och att hantera dessa genom sätta upp ambitiösa mål och att ha en tydlig uppföljning av sitt arbete.

Deltagande i valberedningar

Under 2019 har Fondbolaget deltagit i valberedningen för åtta av de bolag som fonden varit investerad i.

Röstning på bolagsstämmor

Under 2019 har Fondbolaget röstat på bolagsstämman i 19 stycken av de bolag som fonden varit investerad i. Det motsvarar cirka 29 procent av fondens värde. Mer information om hur fonderna har röstat finns på lf.se.

Länsförsäkringar Sparmål 2015

Fonden är en generationsfond. Initialt placerar fonden upp emot 100 procent i aktier fördelat på globala, tillväxt, svenska och fastighetsaktier. När det är 25 år kvar till måldatum påbörjas en nedtrappning av aktieandelen till förmån för mindre riskfyllda tillgångsslag såsom statsräntor, företagsobligationer och absolutavkastande strategier. Vid slutdag består portföljen av cirka 40 procent aktier och 60 procent ränteplaceringar. Denna fördelning behålls intakt även efter måldatum.

Fonden investerar både i Länsförsäkringars egna fonder och i fonder från andra externa fondbolag. Fonden har under året investerat i följande av Länsförsäkringars egna fonder, se uppföljning av fondens hållbarhetsarbete under respektive fond.

- Länsförsäkringar Global Indexnära
- Länsförsäkringar Sverige Indexnära
- Länsförsäkringar Tillväxtmarknad Indexnära

Länsförsäkringar Sparmål 2020

Fonden är en generationsfond. Initialt placerar fonden upp emot 100 procent i aktier fördelat på globala, tillväxt, svenska och fastighetsaktier. När det är 25 år kvar till måldatum påbörjas en nedtrappning av aktieandelen till förmån för mindre riskfyllda tillgångsslag såsom statsräntor, företagsobligationer och absolutavkastande strategier. Vid slutdag består portföljen av cirka 40 procent aktier och 60 procent ränteplaceringar. Denna fördelning behålls intakt även efter måldatum.

Fonden investerar både i Länsförsäkringars egna fonder och i fonder från andra externa fondbolag. Fonden har under året investerat i följande av Länsförsäkringars egna fonder, se uppföljning av fondens hållbarhetsarbete under respektive fond.

- Länsförsäkringar Global Indexnära
- Länsförsäkringar Sverige Indexnära
- Länsförsäkringar Tillväxtmarknad Indexnära

Länsförsäkringar Sparmål 2025

Fonden är en generationsfond. Initialt placerar fonden upp emot 100 procent i aktier fördelat på globala, tillväxt, svenska och fastighetsaktier. När det är 25 år kvar till måldatum påbörjas en nedtrappning av aktieandelen till förmån för mindre riskfyllda tillgångsslag såsom statsräntor, företagsobligationer och absolutavkastande strategier. Vid slutdag består portföljen av cirka 40 procent aktier och 60 procent ränteplaceringar. Denna fördelning behålls intakt även efter måldatum.

Fonden investerar både i Länsförsäkringars egna fonder och i fonder från andra externa fondbolag. Fonden har under året investerat i följande av Länsförsäkringars egna fonder, se uppföljning av fondens hållbarhetsarbete under respektive fond.

- Länsförsäkringar Global Indexnära
- Länsförsäkringar Sverige Indexnära
- Länsförsäkringar Tillväxtmarknad Indexnära

Länsförsäkringar Sparmål 2030

Fonden är en generationsfond. Initialt placerar fonden upp emot 100 procent i aktier fördelat på globala, tillväxt, svenska och fastighetsaktier. När det är 25 år kvar till måldatum påbörjas en nedtrappning av aktieandelen till förmån för mindre riskfyllda tillgångsslag såsom statsräntor, företagsobligationer och absolutavkastande strategier. Vid slutdag består portföljen av cirka 40 procent aktier och 60 procent ränteplaceringar. Denna fördelning behålls intakt även efter måldatum.

Fonden investerar både i Länsförsäkringars egna fonder och i fonder från andra externa fondbolag. Fonden har under året investerat i följande av Länsförsäkringars egna fonder, se uppföljning av fondens hållbarhetsarbete under respektive fond.

- Länsförsäkringar Global Indexnära
- Länsförsäkringar Sverige Indexnära
- Länsförsäkringar Tillväxtmarknad Indexnära

Länsförsäkringar Sparmål 2035

Fonden är en generationsfond. Initialt placerar fonden upp emot 100 procent i aktier fördelat på globala, tillväxt, svenska och fastighetsaktier. När det är 25 år kvar till måldatum påbörjas en nedtrappning av aktieandelen till förmån för mindre riskfyllda tillgångsslag såsom statsräntor, företagsobligationer och absolutavkastande strategier. Vid slutdag består portföljen av cirka 40 procent aktier och 60 procent ränteplaceringar. Denna fördelning behålls intakt även efter måldatum.

Fonden investerar både i Länsförsäkringars egna fonder och i fonder från andra externa fondbolag. Fonden har under året investerat i följande av Länsförsäkringars egna fonder, se uppföljning av fondens hållbarhetsarbete under respektive fond.

- Länsförsäkringar Global Indexnära
- Länsförsäkringar Sverige Indexnära
- Länsförsäkringar Tillväxtmarknad Indexnära

Länsförsäkringar Sparmål 2040

Fonden är en generationsfond. Initialt placerar fonden upp emot 100 procent i aktier fördelat på globala, tillväxt, svenska och fastighetsaktier. När det är 25 år kvar till måldatum påbörjas en nedtrappning av aktieandelen till förmån för mindre riskfyllda tillgångsslag såsom statsräntor, företagsobligationer och absolutavkastande strategier. Vid slutdag består portföljen av cirka 40 procent aktier och 60 procent ränteplaceringar. Denna fördelning behålls intakt även efter måldatum.

Fonden investerar både i Länsförsäkringars egna fonder och i fonder från andra externa fondbolag. Fonden har under året investerat i följande av Länsförsäkringars egna fonder, se uppföljning av fondens hållbarhetsarbete under respektive fond.

- Länsförsäkringar Global Indexnära
- Länsförsäkringar Sverige Indexnära
- Länsförsäkringar Tillväxtmarknad Indexnära
- Länsförsäkringar Fossilsmart

Länsförsäkringar Sparmål 2045

Fonden är en generationsfond. Initialt placerar fonden upp emot 100 procent i aktier fördelat på globala, tillväxt, svenska och fastighetsaktier. När det är 25 år kvar till måldatum påbörjas en nedtrappning av aktieandelen till förmån för mindre riskfyllda tillgångsslag såsom statsräntor, företagsobligationer och absolutavkastande strategier. Vid slutdag består portföljen av cirka 40 procent aktier och 60 procent ränteplaceringar. Denna fördelning behålls intakt även efter måldatum.

Fonden investerar både i Länsförsäkringars egna fonder och i fonder från andra externa fondbolag. Fonden har under året investerat i följande av Länsförsäkringars egna fonder, se uppföljning av fondens hållbarhetsarbete under respektive fond.

- Länsförsäkringar Global Indexnära
- Länsförsäkringar Sverige Indexnära
- Länsförsäkringar Tillväxtmarknad Indexnära
- Länsförsäkringar Fossilsmart

Länsförsäkringar Sparmål 2050

Fonden är en matarfond (eng. feeder) som placerar sina medel i mottagarfonden Länsförsäkringar Sparmål 2045. Länsförsäkringar Sparmål är en generasjonsfond.

Länsförsäkringar Sparmål 2055

Fonden är en matarfond (eng. feeder) som placerar sina medel i mottagarfonden Länsförsäkringar Sparmål 2045. Länsförsäkringar Sparmål är en generasjonsfond.

Länsförsäkringar Sparmål 2060

Fonden är en matarfond (eng. feeder) som placerar sina medel i mottagarfonden Länsförsäkringar Sparmål 2045. Länsförsäkringar Sparmål är en generasjonsfond.

Länsförsäkringar Sverige Aktiv

Fonden är en aktivt förvaltd fond med placeringar i cirka 35–40 stora och medelstora företag som är noterade i Sverige. Grundläggande bolagsanalys ligger till grund för portföljsammansättningen. Målsättningen är att uppnå en högre avkastning än den svenska aktiemarknaden

Sedan november 2018 är fonden märkt med den nordiska miljömärkningen Svanen. Det innebär att fonden uppfyller Svanens investeringskrav på att bland annat inte investera i vapen, tobak, fossila bränslen och bolag som begår konventionsbrott. Minst 50 procent av bolagen som väljs in i fonden är bolag med högt hållbarhetsbetyg. Dessutom uppfyller fonden krav på aktivt ägarstyrnings-arbete i form av till exempel röstning på bolagstämmor.

Fonden har valt in

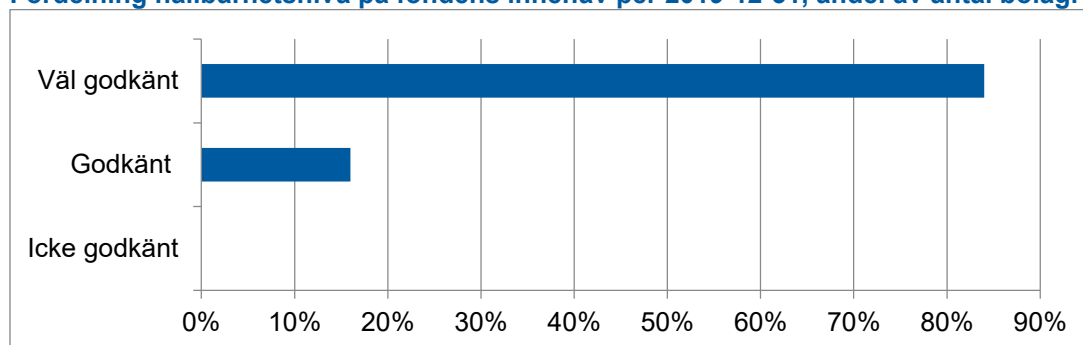
För samtliga bolag som fonden investerar i sätts ett hållbarhetsbetyg på en skala från icke godkänt till väl godkänt. Betygen baseras på information från bolagen genom ett standardiserat frågeformulär som kompletteras med egen analys av rapportering, uppföljande möten och extern analys när den finns tillgänglig. För att bolagen ska få betyget väl godkänt behöver de uppfylla ett antal fastställda kriterier. Bland kriterierna ingår att bolagen ska identifiera relevanta risker och möjligheter kopplat till hållbarhet i sin verksamhet och hantera dessa genom att sätta upp ambitiösa mål samt att ha en tydlig uppföljning av sitt arbete. Minst hälften av fondens innehav är alltid bolag med betyget väl godkänt. Investeringar i bolag med sämre betyg kan göras förutsatt att bolaget förbättrar sitt hållbarhetsarbete.

Fond 101 0022

Licensnummer för Svanenmärkningen: 3101 0022. För information om Svanenmärkta fonder se svanen.se/spararen.

Fördelning hållbarhetsnivå på fondens innehav per 2019-12-31, andel av antal bolag.

Exempel på bolag med starkt hållbarhetsarbete som fonden varit investerad i under 2019. Essity, hygien och hälsovårdsbolag, arbetar med produktinnovation för att kunna ligga i täten vad gäller hållbarhet. De arbetar för att använda förnyelsebara material i produkterna, utveckla nya produkter som hjälper människor världen över till bättre hälsa och bättre liv, samt bidrar till det cirkulära samhället genom minskad resursanvändning samt effektiv avfallshantering. FNs Globala hållbarhetsmål är en utgångspunkt i bolagets arbete och bolagets mål är att bidra till det cirkulära samhället och att driva utvecklingen i fattiga länder vad gäller hygien, hälsa och välbefinnande.

Husqvarna, tillverkare av produkter för skogs- park och trädgårdsskötsel. Företaget arbetar med att höja nivån på säkerhet och produkteffektivitet, minska förbrukningen av energi, vatten och andra naturresurser. Bolaget utvecklar innovativa produkter och affärsmodeller som ger positiva effekter på naturen och människorna. Framförallt genom nya produkter som drivs av batterier istället för fossila bränslen, genom sitt så kallade "Smart Garden" koncept där bolaget skapar energieffektiva produkter och digitaliserade lösningar och system som till exempel minskar vattenanvändning via bevattningsprodukter. Bolaget arbetar även aktivt med att följa upp och stötta sina leverantörer i deras hållbarhetsarbete.

En förteckning över fondens samtliga innehav finns i Länsförsäkringar Fondförvaltnings årberättelse på lf.se.

Fonden har valt bort

Samtliga bolag som fonden investerar i kontrolleras mot fondens exkluderingskriterier. Fonden investerar enbart i bolag som blir godkända vid denna kontroll.

Fonden investerar inte i vapen, tobak, eller i bolag som utvinnet fossila bränslen eller producerar energi baserat på fossila bränslen. Fonden utesluter även bolag som bryter mot internationella konventioner. Det kan dock uppstå situationer då det råder tveksamheter kring ett bolags agerande i förhållanden till internationella konventioner. I dessa fall görs en bedömning av situationen och Fondbolaget kan därefter välja att behålla bolaget som ett innehav i fonden. Fondbolaget följer då hur bolaget hanterar situationen och vilka åtgärder som vidtas och för en dialog med bolaget kring frågan. Mer information om dessa bolag finns nedan.

Fonden har påverkat i egen regi

Samtliga bolag som fonden investerat i har fått Fondbolagets enkät med frågor kring bolagets hållbarhetsarbete. Frågorna har i flera fall även följts upp med personliga möten med bolagen. Syftet med enkäten och mötena är dels att förstå hur bolagen arbetar med hållbarhet men också att påverka dem till att förbättra sitt hållbarhetsarbete genom att identifiera relevanta risker och möjligheter och att hantera dessa genom sätta upp ambitiösa mål och att ha en tydlig uppföljning av sitt arbete.

Deltagande i valberedningar

Under 2019 har Fondbolaget deltagit i valberedningen för tre av de bolag som fonden varit investerad i.

Röstar på bolagsstämmor

Under 2019 har Fondbolaget röstat på bolagsstämman i 18 stycken av de bolag som fonden varit investerat i. Det motsvarar cirka 64 procent av fondens värde.

- Astra Zeneca
- Atlas Copco
- Balder
- Bravida
- Electrolux
- Ericsson
- Essity
- Fabege
- H&M
- Husqvarna
- Investor
- Nordea
- Sandvik
- SCA
- SEB
- Securitas
- Swedbank
- Volvo

Till följd av de anklagelser om penningtvätt som riktades mot Swedbank under våren 2019 röstade fondbolaget emot ansvarsfrihet för VD och styrelsens ordförande vid bolagets årsstämma med motiveringen att aktiemarknadens förtroende för Swedbank behövde återupprättas. För att det skulle vara möjligt behövdes ett nytt ledarskap, inte enbart VD utan även ordförande var ytterst ansvarig. Därmed röstade fondbolaget även emot omval av bolagets styrelseordförande. Fondbolaget röstade även för aktieägarförslag om att en särskild oberoende granskningsman skulle utses av Bolagsverket. En majoritet av aktieägarna röstade dock för ansvarsfrihet för styrelsen och emot aktieägarförslag om oberoende granskning. Även vid bolagets extrastämma den 19 juni röstade fondbolaget för aktieägarförslag om oberoende granskningsman. Förslaget fick återigen enbart stöd av en minoritet av bolagets aktieägare.

Vid Astra Zenecas bolagsstämma röstade fondbolaget emot förslag om att godkänna bolagets ersättningsrapport. Orsaken var att ersättningarna bedöms höga och på grund av att målen inte upplevs som tillräckligt utmanande. Målen har även sänkts jämfört med tidigare år samt står i kontrast till den framtidsbild som styrelsen utmålade när man avvisade budet från Pfizer för några år sedan. Fondbolaget röstade även emot förslaget om att bemyndiga styrelsen att emittera aktier med utspädning upp till ca 67 procent. Förslaget är för brett och bedöms inte vara i linje med fondbolagets ägarpolicy.

I övriga fall röstade fondbolaget för styrelsens och valberedningens samtliga förslag och rekommendationer.

Bolagspåverkan genom externa leverantörer/konsulter

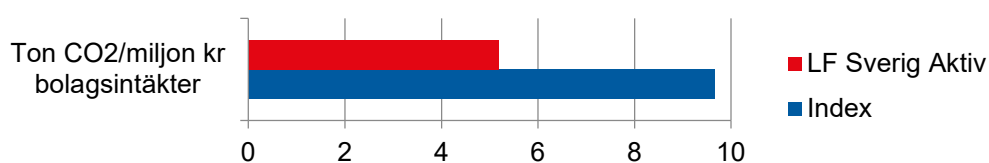
Fondbolaget har under 2019 via en extern leverantör haft en dialog med två av de bolag som fonden varit investerad i:

Till följd av anklagelserna om penningtvätt har en dialog förts med Swedbank under 2019. Målsättningen med dialogen är att Swedbank ska ha implementerat riskhanteringssystem och interna kontroller som syftar till att förhindra ekonomisk brottslighet och penningtvätt som är robusta och universellt tillämpade. Det bör också säkerställas att styrelsen har tillräcklig och effektiv övervakning av verksamheten. Swedbank arbetar för närvarande tillsammans med en internationell juristbyrå för att utreda brister och utifrån det ta fram ett omfattande program för att förbättra rutiner, systemstöd och processer och för att förstärka bankens förmåga att bekämpa penningtvätt och annan ekonomisk brottslighet. Utöver de möten som den externa leverantören haft med Swedbank under året har fondbolaget även haft egna möten med bolagets nya vd och styrelseordförande för att bland annat diskutera bankens arbete med att motverka penningtvätt.

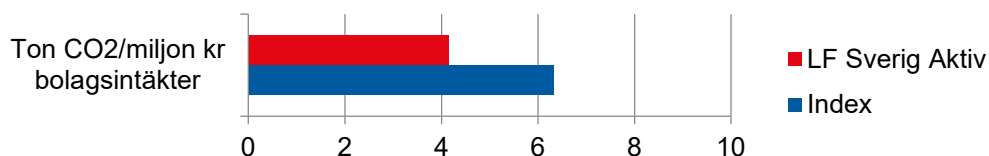
Volvos produkter har varit inblandade i incidenter kopplade till påstådda kränkningar av mänskliga rättigheter i Egypten och Palestina. Under hösten 2019 hade fondbolagets externa leverantör ett första konferenssamtal med Volvo kopplat till ovan nämnda fråga. Bolaget erkände problemet och dialogen kommer fortsätta under 2020 för att diskutera åtgärder som bolaget kan vidta.

Koldioxidavtryck

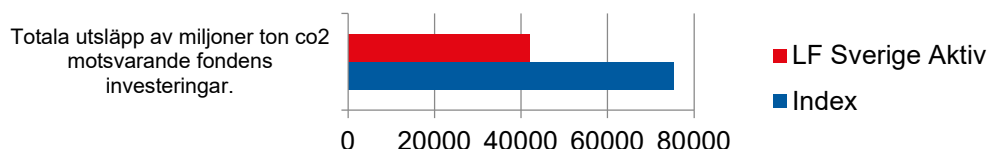
Nedan redovisas fondens koldioxidavtryck jämfört med föregående år. Mätningen visar att för Länsförsäkringar Sverige Aktiv är både koldioxidavtrycket, exponeringen mot koldioxidintensiva bolag och de totala utsläppen motsvarande fondens investeringar betydligt lägre jämfört med index (OMXSB). Se separat avsnitt om koldioxidavtryck för mer information om samtliga fonders koldioxidavtryck samt beräkningsmetod.

5,2 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter baseras på fondens ägarandel i koldioxidintensiva bolag.

4,15 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter baseras på fondens exponering mot koldioxidintensiva bolag

41 889 ton Co2e visar de totala utsläppen motsvarande fondens investeringar.

Länsförsäkringar Sverige Indexnära

Fonden är en indexnära fond som i sina placeringar strävar efter att efterlikna det svenska aktieindexet OMX Stockholm Benchmark (OMXSBXCAP) med de avvikelser som kan uppkomma med anledning av att fonden följer fondbolagets principer för ansvarsfulla investeringar. Det innebär att fondbolaget kan exkludera aktier som ingår i indexet.

Fonden har valt bort

Nedan framgår hur många bolag som var exkluderade på de marknader där fonden investerar utifrån de exkluderingskriterier som gällde för fonden per den 15 jan 2020.

Kontroversiella vapen	0 bolag
Konventionsbrott utan åtgärder	0 bolag
Tobaksproduktion	1 bolag
Oljesand	0 bolag
Kol – utvinning eller elproduktion	0 bolag

Fonden har påverkat

Under 2019 har Fondbolaget deltagit i valberedningen för sex av de bolag som fonden varit investerad i.

Under 2019 har Fondbolaget röstat på bolagsstämman i 22 stycken av de bolag som fonden varit investerad i. Det motsvarar cirka 48 procent av fondens värde. Mer information om hur fonderna har röstat finns på lf.se.

Bolagspåverkan genom externa leverantörer/konsulter

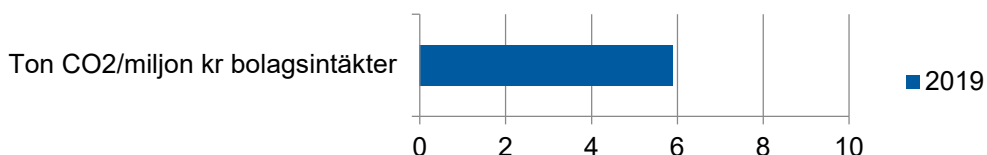
Fondbolaget har under 2019 via en extern leverantör haft en dialog med två av de bolag som fonden varit investerad i:

Till följd av anklagelserna om penningtvätt har en dialog förts med Swedbank under 2019. Målsättningen med dialogen är att Swedbank ska ha implementerat riskhanteringssystem och interna kontrollers om syftar till att förhindra ekonomisk brottslighet och penningtvätt som är robusta och universellt tillämpade. Det bör också säkerställa att styrelsen har tillräcklig och effektiv övervakning av verksamheten. Swedbank arbetar för närvarande tillsammans med en internationell juristbyrå för att utreda brister och utifrån det ta fram ett omfattande program för att förbättra rutiner, systemstöd och processer och för att förstärka bankens förmåga att bekämpa penningtvätt och annan ekonomisk brottslighet. Utöver de möten som den externa leverantören haft med Swedbank under året har fondbolaget även haft egna möten med bolagets nya vd och styrelseordförande för att bland annat diskutera bankens arbete med att motverka penningtvätt.

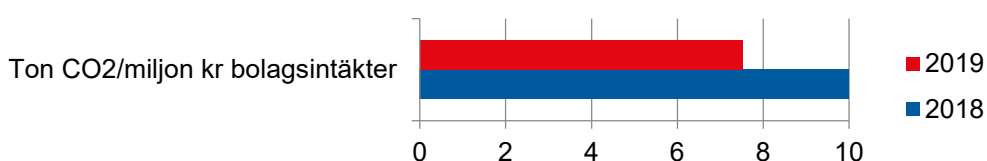
Volvos produkter har varit inblandade i incidenter kopplade till påstådda kränkningar av mänskliga rättigheter i Egypten och Palestina. Under hösten 2019 hade fondbolagets externa leverantör ett första konferenssamtal med Volvo kopplat till ovan nämnda fråga. Bolaget erkände problemet och dialogen kommer fortsätta under 2020 för att diskutera åtgärder som bolaget kan vidta.

Koldioxidavtryck

Nedan redovisas fondens koldioxidavtryck jämfört med föregående år. Se separat avsnitt om koldioxidavtryck för mer information om samtliga fonders koldioxidavtryck samt beräkningsmetod.

Måttet 6 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens exponering mot koldioxidintensiva bolag.

Måttet 7,5 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens ägarandel i koldioxidintensiva bolag.

Länsförsäkringar Tillväxtmarknad Aktiv

Fonden placerar i företag noterade på aktiemarknaderna i världens tillväxtregioner. Fokus ligger på attraktiva aktier i bolag med stabila tillväxtmöjligheter i länder med goda ekonomiska förutsättningar. Fondens jämförelseindex är MSCI Emerging Markets Index NR.

Fonden har valt in

I valet av bolag har fondens förvaltare tagit hänsyn till bolagens hållbarhetsarbete genom att inkludera de hållbarhetsfaktorer som är relevanta för respektive bolag i sin analys av bolaget. Fondens förvaltare har utarbetat ett eget hållbarhetsbetyg där ett flertal olika hållbarhetsfaktorer ingår. Betyget bygger på hållbarhetsanalys från ett flertal olika analyskällor samt förvaltarens egen bedömning. Hållbarhetsbetyg, analys och information från dialoger med bolag finns tillgängligt inom organisationen via en gemensam dataplattform. För att säkerställa att hänsyn tagits till hållbarhetsanalys vid val av bolag har organisationens hållbarhetsteam kontinuerlig uppföljning med förvaltningsteamet där de gemensamt identifierar risker och möjligheter kopplat till hållbarhet för de bolag som ingår i fonden.

Exempel på bolag med starkt hållbarhetsarbete som fonden har varit investerad i under 2019:

Sanepar är ett brasilianskt bolag inom vattenförsörjning. Bolaget har ett mål om att öka avloppsreningen i delstaten Parana i Brasilien där bolaget är verksamt. Endast 70 procent av avloppsvattnet i regionen samlas in och behandlas, resten går ut i havet. Målet är att andelen vatten som renas ska öka från 70 till 100 procent. Den ökade vattenreningen har stora positiva fördelar både för havet, den lokala miljön och på hälsnivån. Genom studier har det kunnat påvisas att satsningar på vattenrening ger stora besparingar för sjukvården i området.

Fonden har valt bort

Nedan framgår hur många bolag som var exkluderade på de marknader där fonden investerar utifrån de exkluderingskriterier som gällde för fonden per den 15 jan 2020.

Kontroversiella vapen	22 bolag
Konventionsbrott utan åtgärder	5 bolag
Tobaksproduktion	10 bolag
Oljesand	0 bolag
Kol – utvinning eller elproduktion	110 bolag

Fonden har påverkat genom externa leverantörer/konsulter

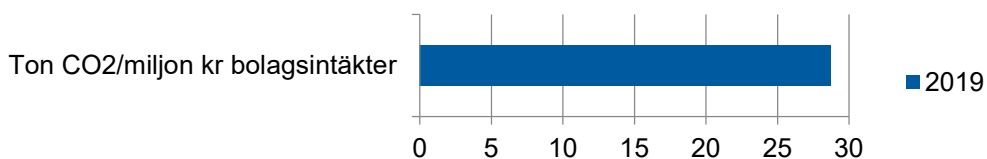
Fondbolaget har under 2019 via en extern leverantör haft en dialog med bolag som kan kopplas till brott mot internationella konventioner. Syftet med dialogen är att bolagen ska förändra sitt agerande och förhindra att liknande incidenter inträffar igen. Per årsskiftet pågick dialog med fyra bolag i fonden vilket motsvarar cirka fem procent av fondens innehav.

Exempel på bolag som Fondbolaget via extern leverantör har haft en dialog med under året: Hyundai Motors är en sydkoreansk biltillverkare. Flera före detta höga chefer i bolaget har dömts till fängelse för mutbrott. En dialog med bolaget har pågått sedan 2016 med målet att Hyundai Motor ska förbättra sitt antikorrupsionsprogram så att det speglar bolagets exponering mot korrupsionsrisker. Bolaget bör också se till att mutanklagelserna har utretts grundligt och att de är transparenta med sitt anti korrupsionsprogram när det gäller tilldelade resurser, implementering, uppföljningsmekanismer och extern verifiering. Sedan dialogen inleddes har Hyundai Motor förbättrat sitt arbete inom bolagstyrning och compliance. Under ett möte i november 2019 klargjorde Hyundai att styrelsen är mer medveten om vikten av att integrera hållbarhetsaspekter i bolagets verksamhet. En prioriterad fråga för bolaget är att inrätta ett nytt hållbarhetsteam som kommer att fokusera på samordning och förbättra det övergripande hållbarhetsarbetet vilket även inkluderar etik- och compliancefrågor. Dialogen med bolaget kommer fortsätta under 2020.

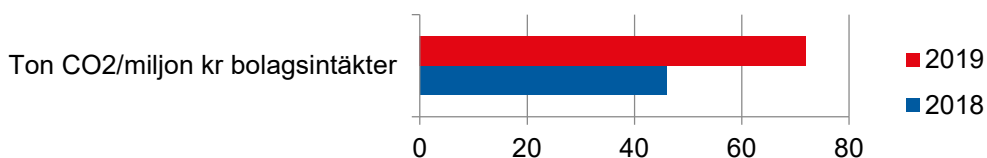
Fonden är externt förvaltd av Wellington Management International på uppdrag av Länsförsäkringar. Fondens externa förvaltare för dessutom egna påverkansdialoger med bolagen i fonden.

Koldioxidavtryck

Nedan redovisas fondens koldioxidavtryck jämfört med föregående år. Se separat avsnitt om koldioxidavtryck för mer information om samtliga fonders koldioxidavtryck samt beräkningsmetod.

Måttet 29 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens exponering mot koldioxidintensiva bolag

Måttet 72 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens ägarandel i koldioxidintensiva bolag.

Ökningen av fondens koldioxidavtryck beror framförallt på att vissa bolag inom sektorn energi har ökat sina rapporterade utsläpp. Det handlar främst om ett ryskt och ett argentinskt energibolag. Bolagen är innehav i fonden sedan tidigare och fondens innehav i det ryska energibolaget har ökat under 2019.

Länsförsäkringar Tillväxtmarknad Indexnära

Fonden placerar i företag som är noterade på de globala tillväxtmarknaderna som finns med i MSCI Emerging Markets Index. Fonden är en indexnära fond och placeringarna efterliknar sammansättningen av indexet MSCI Emerging Markets TR med de avvikelser som kan uppkomma med anledning av att fonden följer fondbolagets principer för ansvarsfulla investeringar. Det innebär att fondbolaget kan exkludera aktier som ingår i indexet.

Fonden har valt bort

Nedan framgår hur många bolag som var exkluderade på de marknader där fonden investerar utifrån de exkluderingskriterier som gällde för fonden per den 15 januari 2020.

Kontroversiella vapen	22 bolag
Konventionsbrott utan åtgärder	5 bolag
Tobaksproduktion	10 bolag
Oljesand	0 bolag
Kol – utvinning eller elproduktion	110 bolag

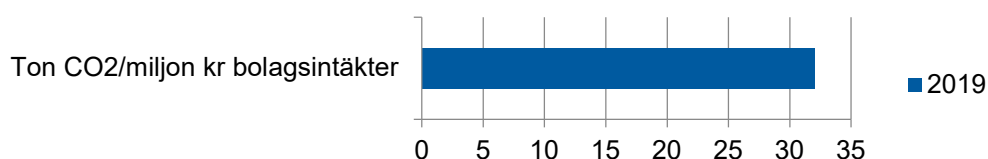
Fonden har påverkat genom externa leverantörer/konsulter

Fondbolaget har under 2019 via en extern leverantör haft en dialog med bolag som kan kopplas till brott mot internationella konventioner. Syftet med dialogen är att bolagen ska förändra sitt agerande och förhindra att liknande incidenter inträffar igen. Per årsskiftet pågick dialog med 41 bolag i fonden vilket motsvarar cirka sju procent av fondens innehav.

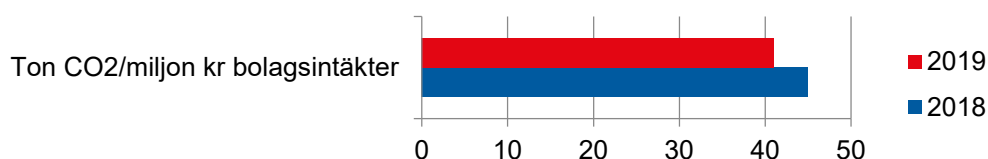
Exempel på bolag som Fondbolaget via extern leverantör har haft en dialog med under året: Hyundai Motors är en sydkoreansk biltillverkare. Flera före detta höga chefer i bolaget har dömts till fängelse för mutbrott. En dialog med bolaget har pågått sedan 2016 med målet att Hyundai Motor ska förbättra sitt antikorrupsionsprogram så att det speglar bolagets exponering mot korrupsionsrisker. Bolaget bör också se till att mutanklagelserna har utretts grundligt och att de är transparenta med sitt anti korrupsionsprogram när det gäller tilldelade resurser, implementering, uppföljningsmekanismer och extern verifiering. Sedan dialogen inleddes har Hyundai Motor förbättrat sitt arbete inom bolagstyrning och compliance. Under ett möte i november 2019 klargjorde Hyundai att styrelsen är mer medveten om vikten av att integrera hållbarhetsaspekter i bolagets verksamhet. En prioriterad fråga för bolaget är att inrätta ett nytt hållbarhetsteam som kommer att fokusera på samordning och förbättra det övergripande hållbarhetsarbetet vilket även inkluderar etik- och compliancefrågor. Dialogen med bolaget kommer fortsätta under 2020.

Koldioxidavtryck

Nedan redovisas fondens koldioxidavtryck jämfört med föregående år. Se separat avsnitt om koldioxidavtryck för mer information om samtliga fonders koldioxidavtryck samt beräkningsmetod.

Måttet 32 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens exponering mot koldioxidintensiva bolag

Måttet 41 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens ägarandel i koldioxidintensiva bolag.

Länsförsäkringar USA Aktiv

Fonden placerar i aktier på den amerikanska marknaden. Inriktningen är främst mot stora amerikanska bolag med potential till god värdeutveckling. Fondens jämförelseindex är S&P 500. I valet av bolag har fondens förvaltare tagit hänsyn till bolagens hållbarhetsarbete.

Fonden har valt in

I valet av bolag har fondens förvaltare tagit hänsyn till bolagens hållbarhetsarbete genom att inkludera de hållbarhetsfaktorer som är relevanta för respektive bolag i sin analys av bolaget. Målsättningen är att identifiera bolag som gynnas av olika hållbarhetstrender och undvika de bolag som har underskattat sina hållbarhetsrisker. Hållbarhetsfaktorer analyseras separat från de finansiella faktorerna eftersom de anses kunna ge ytterligare information kring eventuella felvärderingar av bolaget. Hållbarhetsanalysen bygger på information direkt från bolaget och på analys från en extern analysleverantör. I det fall analysen visar på hållbarhetsfaktorer som kan utgöra risker för bolaget operativt eller finansiellt fattas vanligtvis beslut om att inte investera i bolaget.

Exempel på bolag med starkt hållbarhetsarbete som fonden har varit investerad i under 2019: Över 95 procent av läkemedelsbolagets Gileads intäkter kan knytas till behandling av allvarliga och utbredda sjukdomar. Gilead har en lång historia av att framgångsrikt utveckla läkemedel mot virussjukdomar, och hanterar en rad huvudsakliga sjukdomskategorier inklusive HIV, Hepatit C och Hepatit B som har en stor negativ påverkan på sårbara samhällen. Gilead är också ledande när det gäller att förbättra tillgången till läkemedel i utvecklingsländer genom sina partnerskap för generiska licenser. Gilead var grundande medlem av Medicines Patent Pool som tillhandahöll HIV-behandlingar till 7 miljoner människor i utvecklingsländerna till betydande kostnadsminskningar. Gilead har gjort ett åtagande om att varje år i upp till 11 år donera HIV-förebyggande mediciner till upp till 200 000 individer som befinner sig i riskzonen och saknar försäkringsskydd. Företaget har också samarbetat med President's Emergency Plan For AIDS Relief (PEPFAR) som är ansvarig för en minskning på 25 till 40 procent av antalet HIV-diagnoser bland unga flickor och kvinnor i Afrika söder om Sahara.

Fonden har valt bort

Nedan framgår hur många bolag som var exkluderade på de marknader där fonden investerar utifrån de exkluderingskriterier som gällde för fonden per den 15 januari 2020.

Kontroversiella vapen	10 bolag
Konventionsbrott utan åtgärder	3 bolag
Tobaksproduktion	2 bolag
Oljesand	2 bolag
Kol – utvinning eller elproduktion	32 bolag

Fonden har påverkat genom externa leverantörer/konsulter

Fondbolaget har under 2019 via en extern leverantör haft en dialog med bolag som kan kopplas till brott mot internationella konventioner. Syftet med dialogen är att bolagen ska förändra sitt agerande och förhindra att liknande incidenter inträffar igen. Per årsskiftet pågick dialog med tre bolag i fonden vilket motsvarar cirka sex procent av fondens innehav.

Exempel på bolag som Fondbolaget via extern leverantör har haft en dialog med under året: Johnson & Johnson är ett amerikanskt medicinteknik- och läkemedelsbolag. Bolaget har varit inblandade i återkommande incidenter relaterade till kvalitets- och säkerhetsrisker för ett antal av de sjukvårdsprodukter och läkemedel som de erbjuder. Dialogen med bolaget har pågått sedan 2016 och senast i november 2019 hölls ett telefonmöte med bolaget där dialogen var konstruktiv. Målet med dialogen är att bolaget ska ta lärdom från tidigare incidenter och utifrån det förbättra sina processer och förfaranden för att minimera risken för framtida rättstvister. Dialogen med bolaget kommer fortsätta under 2020.

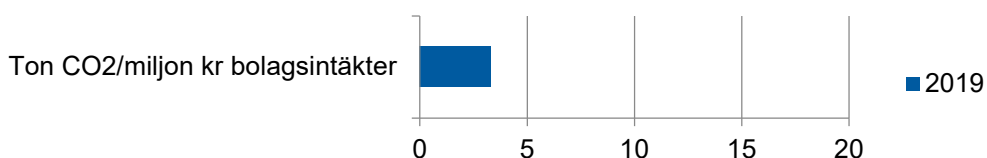
Fonden är externt förvaltd av Fisher Investments på uppdrag av Länsförsäkringar. Fondens externa förvaltare för dessutom egna påverkansdialoger med bolagen i fonden.

Röstning på bolagsstämmor

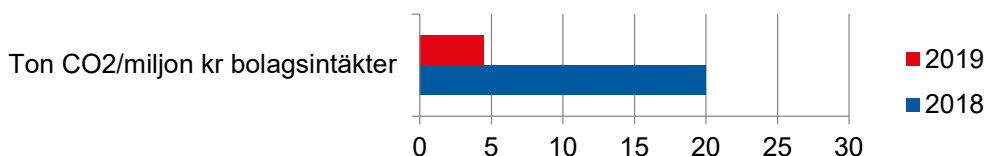
Under 2019 har Fondbolaget röstat på bolagsstämman i ett av de bolag som fonden varit investerad i. Det motsvarar cirka tre procent av fondens värde. Mer information om hur fonderna har röstat finns på [lf.se](#).

Koldioxidavtryck

Nedan redovisas fondens koldioxidavtryck jämfört med föregående år. Se separat avsnitt om koldioxidavtryck för mer information om samtliga fonders koldioxidavtryck samt beräkningsmetod.

Måttet 3,3 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens exponering mot koldioxidintensiva bolag

Måttet 4,5 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens ägarandel i koldioxidintensiva bolag.

Fonden är externt förvaltd och har under 2019 bytt förvaltare. Ny ansvarig förvaltare är Fisher Investments. Den nya förvaltaren har som målsättning att fondens koldioxidavtryck ska vara hälften så stort som koldioxidavtrycket för fondens jämförelseindex.

Länsförsäkringar USA Indexnära

Fonden placerar i företag som är noterade på den amerikanska aktiemarknaden. Fonden är en indexnära fond och placeringarna efterliknar sammansättningen av indexet S&P 500 med de avvikelser som kan uppkomma med anledning av att fonden följer fondbolagets principer för ansvarsfulla investeringar. Det innebär att fondbolaget kan exkludera aktier som ingår i indexet.

Fonden har valt bort

Nedan framgår hur många bolag som var exkluderade på de marknader där fonden investerar utifrån de exkluderingskriterier som gällde för fonden per den 15 januari 2020.

Kontroversiella vapen	10 bolag
Konventionsbrott utan åtgärder	3 bolag
Tobaksproduktion	2 bolag
Oljesand	2 bolag
Kol – utvinning eller elproduktion	32 bolag

Fonden har påverkat genom externa leverantörer/konsulter

Fondbolaget har under 2019 via en extern leverantör haft en dialog med bolag som kan kopplas till brott mot internationella konventioner. Syftet med dialogen är att bolagen ska förändra sitt agerande och förhindra att liknande incidenter inträffar igen. Per årsskiftet pågick dialog med 16 bolag i fonden vilket motsvarar cirka åtta procent av fondens innehav.

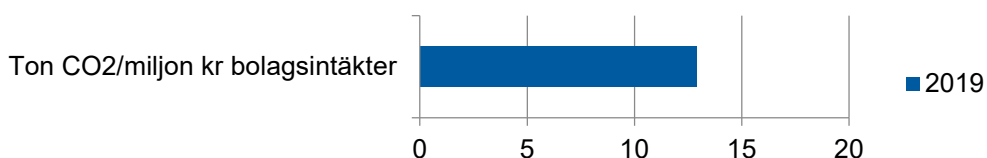
Exempel på bolag som Fondbolaget via extern leverantör har haft en dialog med under året: Johnson & Johnson har varit inblandade i återkommande incidenter relaterade till kvalitets- och säkerhetsrisker för ett antal av de sjukvårdsprodukter och läkemedel som de erbjuder. Dialogen med bolaget har pågått sedan 2016 och senast i november 2019 hölls ett telefonmöte med bolaget där dialogen var konstruktiv. Målet med dialogen är att bolaget ska ta lärdom från tidigare incidenter och utifrån det förbättra sina processer och förfaranden för att minimera risken för framtida rättstvister. Dialogen med bolaget kommer fortsätta under 2020.

Röstning på bolagstämmor

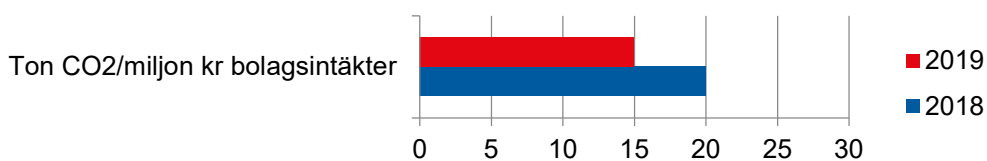
Under 2019 har Fondbolaget röstat på bolagsstämman i sex stycken av de bolag som fonden varit investerad i. Det motsvarar cirka fem procent av fondens värde. Mer information om hur fonderna har röstat finns på lf.se.

Koldioxidavtryck

Nedan redovisas fondens koldioxidavtryck jämfört med föregående år. Se separat avsnitt om koldioxidavtryck för mer information om samtliga fonders koldioxidavtryck samt beräkningsmetod.

Måttet 13 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens exponering mot koldioxidintensiva bolag

Måttet 15 ton Co2e per miljon kr bolagsintäkter visar fondens ägarandel i koldioxidintensiva bolag.

Om koldioxidavtryck för investeringar

Koldioxidavtrycket ger underlag för att bedöma vissa klimatrelaterade finansiella risker, såsom ett pris på koldioxid, och underlättar påverkan på företagen till minskade utsläpp, genom till exempel krav på utsläppsminskningsmål, riskhantering, affärsstrategier och transparens. Måttet ska ses i kontext av fondbolagets övergripande hållbarhetsarbete.

Koldioxidavtrycket visar en historisk ögonblicksbild av hur utsläppen från bolagen i fondens aktieportfölj ser ut. Värdena kommer att variera i takt med att bolagens utsläpp förändras, men också genom att portföljens sammansättning ändras. Även växelkursförändringar påverkar mätningen.

Observera att koldioxidavtrycket inte visar investeringarnas totala klimatpåverkan bland annat eftersom:

- Endast vissa utsläpp inkluderas. Indirekta utsläpp från leverantörer omfattas inte alltid av beräkningarna och inte heller de vanligtvis omfattande utsläpp som kan följa på användningen av ett företags produkter,
- Utsläppsdata från bolag inte är fullständig,
- Endast vissa tillgångsslag mäts,
- Besparingar av utsläpp genom produkter och tjänster inte räknas in,
- Information om fossila reserver ingår inte,
- Måttet inte säger något om hur väl en portfölj är positionerad mot, eller dess bidrag till, en övergång till ett koldioxidsnålt samhälle.

Metod och redovisning av koldioxidavtryck

För redovisning av fondernas koldioxidavtryck används det nyckeltal som rekommenderas av Fondbolagens Förening och Task Force for Climate Related Financial Disclosure. Nyckeltalet visar fondens exponering mot koldioxidintensiva företag uttryckt som portföljbolagets årliga CO2e i ton/bolagets årliga intäkter i fondens valuta, fördelat på portföljvikt, d.v.s. innehavets värde/det totala värdet av portföljen. Koldioxidintensitet mäts som ett portföljbolags koldioxidekvivalenter i förhållande till portföljbolagets intäkter.

Vid mätningar under tidigare år har ett annat nyckeltal använts som visar respektive fonds koldioxidavtryck som fondens ägarandel i koldioxidintensiva företag uttryckt som summan av utsläpp (mätt i ton) i relation till respektive bolags omsättning per miljoner kr (ton CO2e/MSEK) och multiplicerat med fondens ägarandel av respektive bolag.

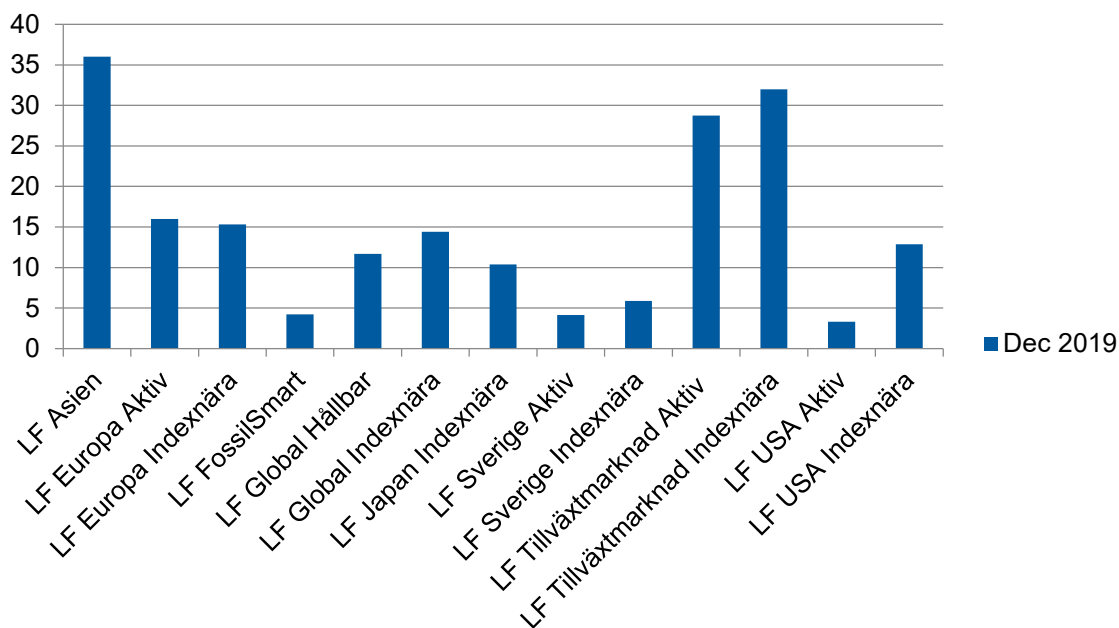
För att historisk jämförelse ska vara möjlig redovisas i den här rapporten båda de mått som beskrivs ovan.

Fondbolaget har använt utsläppsdata från den brittiska analysfirman Trucost för beräkning av koldioxidavtrycken. Trucost använder data för de växthusgaser (greenhouse gases, GHG) som ingår i GHG Protokoll (Greenhouse Gas Protocol Corporate Standard) omräknade till koldioxidekvivalenter. Data avser Scope 1 och 2, det vill säga direkta utsläpp samt indirekta utsläpp från konsumtion av el, värme och ånga.

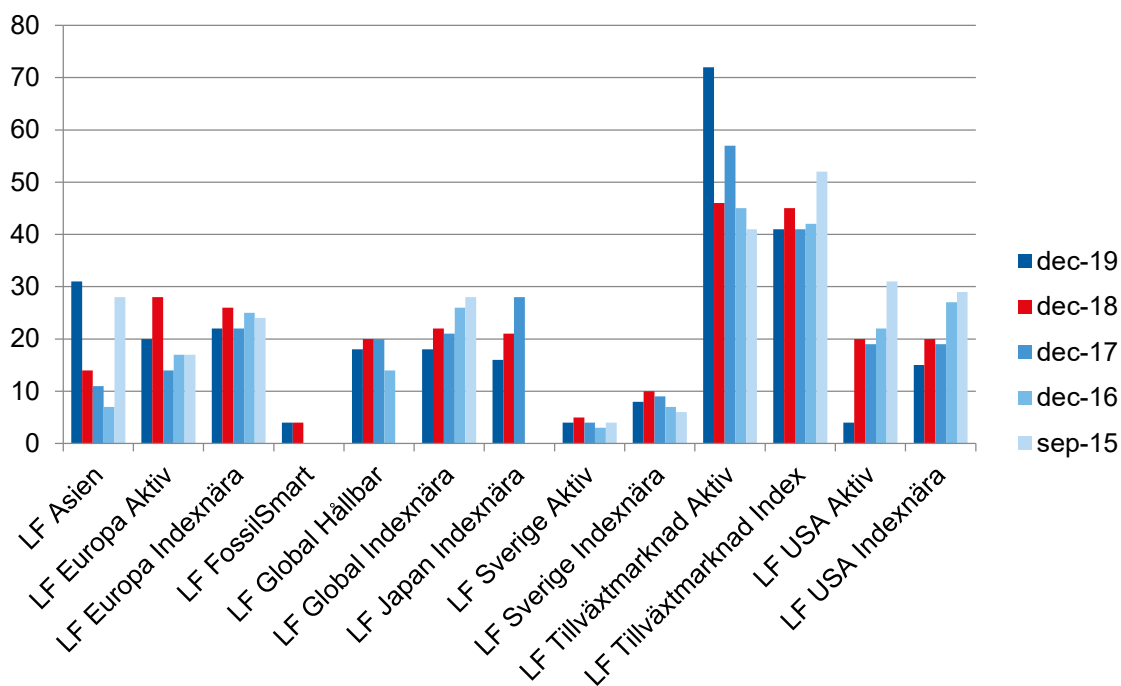
Koldioxidavtryck redovisas för samtliga aktiefonder där täckning finns för mer än 75 procent av innehaven.

För fonden Länsförsäkringar Sverige Aktiv redovisas även den totala mängden utsläpp av växthusgaser motsvarande fondens investeringar.

Koldioxidavtryck för aktiefonder
(ton co2e/Msek mätt som fondens exponering mot koldioxidintensiva bolag)

Koldioxidavtryck för aktiefonder
(Co2e/sek mätt som fondernas ägarandel av koldioxidintensiva bolag)

Koldioxidavtryck för aktiefonder (Co2e/Msek mätt som fondernas ägarandel av koldioxid intensiva bolag)

Fond	2019-12-31	2018-12-31	2017-12-31	2016-12-31	2015-09-30
Länsförsäkringar Asien	31	14	11	7	28
Länsförsäkringar Europa Aktiv	20	28	14	17	17
Länsförsäkringar Europa Indexnära	22	26	22	25	24
Länsförsäkringar FossilSmart	4	4	-	-	-
Länsförsäkringar Global Hållbar	18	20	20	14	-
Länsförsäkringar Global Indexnära	19	22	21	26	28
Länsförsäkringar Japan Indexnära	16	21	28	-	-
Länsförsäkringar Sverige Aktiv	4	5	4	3	4
Länsförsäkringar Sverige Indexnära	8	10	9	7	6
Länsförsäkringar Tillväxtmarknad Aktiv	72	46	57	45	41
Länsförsäkringar Tillväxtmarknad Index	41	45	41	42	52
Länsförsäkringar USA Aktiv	5	20	19	22	31
Länsförsäkringar USA Indexnära	15	20	19	27	29

Vill ni veta mer om vårt arbete?

På vår webbplats lansfosakringar.se hittar du mer information om både vårt arbete med ansvarsfulla investeringar och övergripande kring hållbarhet:

- Fondsortiment och enskilda fonders hållbarhetsprofil
- Fondernas årsberättelser och halvårsredogörelser
- Informationsbroschyrer med fondbestämmelser
- Ägarpolicy
- Ställningstaganden kring internationella normer, affärsetik, kontroversiella vapen och fossila bränslen
- Bolag som omfattas av ägardialoger
- Uteslutna bolag och grund för uteslutning
- Hur vi röstat på bolagsstämmor och vårt arbete i valberedningar
- Hållbarhetsrapport enligt Årsredovisningslagen

Kontaktuppgifter

Frågor kring Länsförsäkringar Fondförvaltnings arbete med ansvarsfulla investeringar
ansvarsfullainvesteringar@lansforsakringar.se